

Täysistunto

Maanantai 10.12.2018 klo 14.01—20.08

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kansaneläkkeen ja eräiden muiden etuuksien indeksitarkistuksista vuonna 2019 sekä kansaneläkeindeksistä annetun lain 2 §:n ja toimeentulotuesta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 160/2018 vp

Valiokunnan mietintö StVM 20/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveystoimen valiokunnan mietintö StVM 20/2018 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

15.44 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Tämän lakiesityksen sisältöä on itse asiassa tässä jo edellä käsitelty, ja tässä ehdotuksessahan esitetään, että kansaneläkeindeksi jäädytettäisiin vuoden 2018 tasolle.

Kiinnitin huomiota siihen, että perustuslakivaliokunta totesi, että vaikkakin nyt ehdotetun indeksijäädytyksen vaikutukset ovat yksittäisten etuuksien kannalta tarkasteltuna suhteellisen vähäisiä, niin on kuitenkin huolestuttavaa, että sääntelyn vaikutukset kohdistuvat voimakkaimmin juuri pienituloisiin henkilöihin ja kotitalouksiin. Samoin sosiaali- ja terveystoimen valiokunta, vaikkakin hyväksyy tämän ehdotetun indeksikorotuksista luopumisen, toteaa sen, että nämä toistuvat indeksijäädytykset vahvistavat erityisesti työmarkkinatukea tai työttömyysturvan peruspäivärahaa saavien riippuvuutta toimeentulotuesta. Eli syypösten turvan paikkaaminen tarveharkintaisella toimeentulotuella helposti syventää kannustinloukkuja ja estää työllistymistä.

Sen vuoksi, arvoisa puhemies, pidän kyllä näitä vastalauseissa esitettyjä huolia hyvin perusteltuina. Vaikka kristillisdemokraattien edustaja ei ole pöydän äärelle päässyt varustautua tekemään omaa vastalauseitaan, niin pidän kyllä erittäin perusteltuna sitä, että nämä indeksileikkaukset ja indeksijäädytykset pystyttäisiin kompensoimaan juuri näille pienituloisille ryhmille.

15.46 Arja Juvonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Esittelen tässä perussuomalaisen eduskuntaryhmän vastalauseen. Se on numerolla 2. Olen sosiaali- ja terveystoimen valiokunnassa perussuomalaisten ainoa edustaja.

Eli perusteluna esitän seuraavaa:

Esityksessä ehdotetaan annettavaksi laki kansaneläkkeen ja eräiden muiden etuuksien indeksitarkistuksista vuonna 2019. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kansan-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2018 vp

eläkeindeksistä annettua lakia ja toimeentulotuesta annettua lakia. Kansaneläkeindeksi jäädytettäisiin vuoden 2018 tasolle.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä ei pidä kannatettavana sellaisia ehdotuksia, jotka vaikuttavat eläkkeensaajien ja perheiden saamien etuuksien vähenemiseen. Tämä etuuksien väheneminen mainitaan myös hallituksen esityksessä 160/2018, sivut 9—10. Toisaalta esitykseen ei sisälly päätöksenteon tarpeisiin riittävää arviointia ehdotusten vaikutuksista kansalaisten asemaan.

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietinnössä ei myöskään ole asianmukaisesti huomioitu perustuslakivaliokunnan lausuntoa, jossa todetaan, että valiokunnan saaman selvityksen mukaan ehdotettavat indeksijäädytykset yhdessä aikaisempien indeksileikkausten kanssa lisäävät pitkäaikaista tarvetta viimesijaiselle toimeentulotuella. Samansuuntainen viesti on tullut valiokunnan tietoon myös asiantuntijalausunnoissa. Perussuomalaiset katsovat, että koska ehdotukset aikaisempien indeksijäädytysten kanssa vaikuttavat edelleen samoihin ihmisiin ja samalle väestöpohjalle, lisää tämä edelleen köyhtymisen riskiä, jollaista mielestämme tulisi ja tulee välttää. Sillä me esitämme, että nämä lakiehdotukset hylätään.

Arvoisa rouva puhemies! Todellakin korostan vielä sitä, että perustuslakivaliokunta otti mielestäni myös aika vahvasti kantaa siihen, että pienituloiset henkilöt ja kotitaloudet ovat juuri niitä kärsijöitä, joihin tämäkin leikkuri osuu. Se tarkoittaa sitä, että hallituksen politiikka vahvistaa entisestään sitä käsitystä, että köyhät köyhtyvät ja pudotaan sinne köyhyysloukkuun mutta sieltä halutaan sitten nostaa toimeentulotuen luukulle ja sanotaan, että sillä sitä sitten pärjätään. Kyllä tämä kannustinloukku on erittäin ahdistava tilanne, ja sen takia perussuomalaiset katsovat, ettei tällaista lakiesitystä eikä indeksijäädytyksiä tule hyväksyä.

15.49 Anneli Kiljunen sd: Arvoisa rouva puhemies! Esittelen jälleen sosiaalidemokratien vastalauseen.

Arvoisa puhemies! Me sosiaalidemokratit emme voi hyväksyä hallituksen esitystä kansaneläkeindeksin jäädyttämisestä, joka tarkoittaa käytännössä ihmisten perusturvaetuuksien leikkaamista. Hallitus on toimillaan heikentänyt pienituloisten ihmisten asemaa, lisännyt eriarvoisuutta ja syventänyt köyhyyttä.

Kansaneläkeindeksiin sidottujen etuuksien korotukset ovat olleet jäässä koko hallituskauden, ja etuuksiin on tehty näiden lisäksi myös tasoleikkaus. Jäädytykset kohdistuvat kaikkiin perusturvaetuuksiin ja leikkaavat ensi vuonna perusturvaa noin 68 miljoonalla eurolla. Vuodesta toiseen kasautuvat indeksijäädytykset ja muut heikennykset esimerkiksi lääkekorvauksiin ja asumistukeen sekä asiakasmaksujen korotukset osuvat kipeästi kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin ihmisiin. Indeksitarkistuksia koskeva muutos on tarkoitettu pysyväksi, eikä sitä kompensoitaisi seuraavissa kansaneläkeindeksin tarkistuksissa. Näin etuudet jäävät jatkossakin tälle matalammalle tasolle.

Hallituskauden leikkaukset ovat kohdistuneet kipeimmin työttömyysturvaan, jota on myös ansiosidonnaisen kestolta leikattu ja jonka tasoa leikkaa myös melko sattumanvaraisesti niin sanottu aktiivimalli, kuten äskenkin totesin. Sitä voitaisiin kutsua vaikka leikkurimalliksi. Myös kansaneläkettä ja sen lisiä, leskeneläkkeitä, lasten eläkkeitä, vammaistukia, useimpia hoitotukia, sotilasavustuksen perusosia ja asumistukia on heikennetty. Erittäin irvokasta hallituksen leikkauspolitiikassa on jäädytysten kohdentaminen myös rintama- ja veteraanilisiin. Tämä tarkoittaa, että huolimatta elinkustannusten noususta vete-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2018 vp

raaniemme rintama- ja veteraanilisät samoin kuin heidän kansaneläkkeensä ja hoitotukensa ovat vuonna 2019 yhtä suuria kuin ne olivat vuonna 2016.

Valiokunnan kuulemien asiantuntijoiden mukaan nyt ehdotettavat indeksijäädytykset yhdessä aiempien indeksileikkausten kanssa lisäävät pitkäaikaista tarvetta viimesijaiselle toimeentulotuella sekä heikentävät heikoimmassa asemassa olevien kotitalouksien mahdollisuutta kohtuulliseksi katsottuun vähimmäiskulutukseen. Perusturvan määrä on alhainen niin suhteessa toimeentulotukeen kuin minimibudjettiin. Vuonna 2018 yksinasuvan työmarkkinatuen saajan tulot jäävät noin 20 prosenttia kohtuulliseksi katsotusta vähimmäiskulutuksesta. Nyt esitetyt indeksijäädytykset heikentävät edelleen työmarkkinatuen saajan kulutusmahdollisuuksia 1—2 prosentilla.

Hallituksen toistuvat indeksijäädytykset ja leikkaukset siirtävät pidemmällä aikavälillä sosiaaliturvan painopistettä viimesijaiseksi ja tilapäiseksi tarkoitetun toimeentulotuen suuntaan. Kehitystä vahvistaa asumistuen enimmäisasumismenojen indeksitarkastusten jäädyttäminen vuodesta 2015 ja tarkistuksen sitominen vuokraindeksiin sijasta elinkustannusindeksiin. Pitkäaikainen, arjen toimeentuloa paikkaava riippuvuus tarveharkintaisesta toimeentulotuesta heikentää myös työnteon kannustimia, lisää työttömien kohtaamaa byrokratiaa ja sitoo ihmisiä näin köyhyysloukkuun, jopa yli sukupolvien.

Hallituksen politiikka on yhä heikommin perusteltavissa hallituksen omillakaan argumenteilla, sillä Suomen talouskasvu on ollut vireää vuoden 2015 nollakasvun jälkeen ja työllisyys on vahvistunut. Lisäksi on huomattava, että myös heikomman kasvun vuosina hallituksella oli varaa tehdä erilaisia verovähennyksiä hyvin toimeentuleville ihmisille.

Emme voi hyväksyä hallituksen jatkuvia perusturvaleikkauksia, jotka osuvat toistuvasti samoihin ihmisiin ja ajavat ihmisiä köyhyyteen ja viimesijaisen toimeentulotuen asiakkaiksi. Esitämme, että kansaneläkeindeksiin sidottujen etuuksien indeksitarkistukset tehdään pysyvän lainsäädännön mukaisesti, jolloin vuoden 2019 pisteluku olisi 1681.

Arvoisa puhemies! Edellä olevan perusteella ehdotamme, että 1. lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi 1 § muutettuna vastalauseemme mukaisesti ja että 2. lakiehdotus hylätään.

15.54 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Tässä nyt on sitten käytännössä tämä konkretia, mitä täällä tapahtuu, eli tässä nyt on käytännössä esillä esitys, jossa hallitus leikkaa eläkkeitä — näin. Näin se tapahtuu. Eli samaan aikaan kun hallitus käy viikonloppuisin tuolla tupailloissa kertomassa, vaatimassa parannuksia eriarvoisuuden torjumiseen ja eläkeläisköyhyyden vähentämiseen, niin nyt täällä konkreettisesti me olemme tämän esityksen edessä, jossa leikataan eläkkeitä. Tästä tullaan äänestämään, puhemies, ja kyllä minä nyt toivon, että se omatunto löytyisi. Me olemme puhuneet täällä siitä, että nyt talous on ollut kasvussa, hyvä niin, mutta sen kasvun tulisi kuulua kaikille, ja koska sen kasvun tulisi kuulua kaikille, jotta voisimme torjua eriarvoistumista, niin mielestäni olisi vähintäänkin kohtuullista ja inhimillistä tässä tilanteessa perua nämä indeksileikkaukset, jotka hallitus tekee nyt jo neljättä kertaa peräkkäin. Jos kasvu kuuluu kaikille, nyt nämä indeksileikkaukset tulee perua.

Edustaja Kiljunen sanoi puheenvuorossaan erittäin hyvin, että kaiken huippuhan tässä on se, että ei riitä, että tässä leikataan sosiaaliturvasta eläkkeensaajilta, indeksikorotuksesta — leikataanpa vielä ne rintamalisätkin. Siis ihan kerta kaikkiaan oikeasti, miten noin itseenne mielestä, arvoisat hallituspuolueet, menee nyt? Me yritimme joskus etukäteen jo kysyä tätä hallitukselta, asiasta vastaavalta ministeriltä, että voiko olla totta, että te nyt esität-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2018 vp

te näitä rintamalisienkin leikkauksia. Se sanamuoto, millä hän kuvasi tilannetta, oli hie-
man pitkäkö ja monimutkainen, ja sitten tässä totesimme penkeillä, että me emme oikein
päässeet ihan vielä kärryille, koskeeko tämä leikkaus nyt rintamalisiä vai ei. Minulle jäi vä-
hän se kuva, että yritettiin sanoa, että ei, mutta kuitenkin nyt se sitten koskee. Ihan oikeasti.

Tehkää nyt, arvoiset hallituspuolueet, edes se perääntyminen: perukaa nämä leikkauk-
set. Toivoisin kyllä kaikin puolin, että nyt kun talous siihen antaa varaa, niin nämä indek-
sijäädytykset voitaisiin tässä perua. Me äänestämme tästä. Minä toivon, että omatunto löy-
tyy, puhemies.

15.57 Anneli Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Vielä haluaisin tuoda esille sen, mihin olen
törmännyt ehkä enemmän kuin koskaan aikaisemmin näitten hallituksen aiheuttamien leik-
kausten takia: ne ovat systemaattisesti kohdistuneet pienituloisiin ja ehkä ikääntyneisiin ja
sairaisiin ihmisiin, jotka tarvitsevat paljon palveluita — terveyspalveluita, lääkkeitä — ja
tämä on aiheuttanut sen, että nämä ihmiset eivät enää ole hakeneet itselleen terveyspalve-
luita eivätkä menneet lääkäriin sen takia, että he ovat kokeneet, että näitten asiakasmaksu-
korotusten takia heillä ei ole enää varaa, heillä ei ole enää mahdollisuutta mennä lääkäriin
eikä saada kaikkea sitä hoitoa, mitä he tarvitsisivat. Heillä ei ole myöskään mahdollisuutta
ostaa kaikkia niitä lääkkeitä, mitä he tarvitsisivat, ja tämän seurauksena nyt on tullut ihan
uudenlainen ilmiö, ainakin minä henkilökohtaisesti koen näin: ihmisten terveydentila on
heikentynyt ja he ovat entistä sairaampia sitten, kun he ovat lopulta joutuneet lähtemään
sairaalaan ja sairaalahoitoon, ja tämän seurauksena he ovat olleet sitten pitempiäkin jakso-
ja sairaalassa, minkä seurauksena, kun he ovat pienituloisia, heidän taloudellinen ahdin-
konsa on saattanut jopa syventyä siitä, kun he eivät ole selviytyneet myöskään näistä sai-
raalalaskuista eivätkä sitten sen seurauksena kotipalveluun liittyvistä maksuista, ja nämä
tilanteet ovat nyt kärjistyneet entistä vaikeammiksi.

Tämä lähtökohta tälle kaikelle on tullut esille, kun ihmiset ovat kokeneet, että jos he oli-
sivat menneet riittävän ajoissa hoitoon ja hoitaneet itsensä, niin ehkä ne kulut olisivat ol-
leet pienempiä, heidän terveystilanteesta olisi parempi, mutta kun he ovat tämän seurauk-
sena siirtäneet lääkäriin menoa peläten siitä aiheutuvia kustannuksia, niin käytännössä hei-
dän tilanteensa on mennyt entistä vaikeammaksi, he ovat entistä sairaampia, ja sen seu-
rauksena he ovat tarvinneetkin sitten entistä enemmän palveluita, jotka ovat maksaneet
heille enemmän. Eliikkä on menty ihan väärään oravanpyörään. Tämän tyyppistä vaikutus-
arviointia hallitus ei ole omissa esityksissään tehnyt vaan on jättänyt nimenomaan näissä
elämäntilanteissa olevat ihmiset yksin, ja tästä syystä moni ihminen sanoo, että jo pelkää
ikääntyä ja sairastua, ja kysyy, mitenkä hänen tulevaisuudessa käy, ja tämä ei varmaan ole
meidän hyvinvointiyhteiskuntamme tavoite.

15.59 Arja Juvonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Todellakin, niin se on, että joutuu miet-
timään, mitä haasteita ja vaikeuksia ikääntyminen tuo tullessaan muualle kuin siihen fyy-
siseen puoleen. Kyllä siellä toimeentulossa ja taloudellisessa selviämisessä on paljon on-
gelmia. Moni ikääntynyt auttaa läheisiään — on lapsia, lapsenlapsia — taloudellisesti, an-
taa viimeisetkin pennosensa siihen, että toinen pärjäisi siinä lähellä, haluaa auttaa vaati-
mattomasti ja kiltisti, harvoin kuitenkaan valittaa.

Arvoisa herra puhemies! Toivoisin, että täällä eduskunnassa me naiset kävisimme vah-
vaan kapinaan ja taisteluun sen puolesta, että me saisimme indeksijäädytyksen peruttua.
Ylipäänsäkin pienituloisen, erityisesti pieneläkeläisen, ikääntyneen naisen tilanne Suo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2018 vp

messa on hyvin huolestuttava. Toki siellä on myös miehiä, mutta tähän on puhdasta matematiikkaa, miten se eläke kertyy: mitä pienemmät työtulot, sitä pienempi eläke, mitä isommat työtulot, sitä suurempi eläke. Näinhän se menee. Siellä on hyvin paljon pienituloisia, siellä on entisiä hoitajia, siivoojia, myyjiä, eli heidän eläkkeensä on hyvin pieni.

Me korotamme takuueläkettä. Se on hyvä asia. Se vastaa niiden ihmisten tarpeeseen, joilla ei ole minkäänlaista eläketurvaa. Mutta entä sitten se pieni eläkeläinen, se henkilö, joka on tienannut sen eläkkeensä, tehnyt vuosikymmenien työmäärän, eikä siitä huolimatta yllä edes siihen takuueläkkeen tasolle? Minun mielestäni pitäisi puhua myös siitä, millä tavalla me arvostamme henkilöä, joka on tehnyt elämänsä työtä, tehnyt raskaita työvuoroja, vuorotyötä, yötyötä, iltavuoroja ja siinä sivussa vielä kasvattanut perheen ja hoitanut näitä velvollisuuksiaan.

Eli jotenkin tuntuu, että prioriteetit ovat hukassa, ja meidän naisten kuitenkin pitäisi puhua tästä asiasta enemmän, sillä siellähän loukussa on hyvin paljon naisia tulevaisuudessa. Se liittyy myös ikääntymiseen: yhä useampi ikääntynyt nainen hoivaa omaa puolisoaan esimerkiksi siellä kodissa.

Elikä suuria kysymyksiä. Äärettömän tärkeiden asioiden äärellä olemme.

16.02 Hanna Halmeenpää vihr: Arvoisa puhemies! Tässä on kyseessä pysyvä heikennys pienituloisten arkeen. Vihreiden mielestä näille hallituksen indeksileikkauksille ja -jäädäyksille ei ole kestäviä perusteita eikä niitä pidä hyväksyä.

Emme pidä kohtuullisena emmekä kestäväenä sitä, että näillä säästöillä kuritetaan erityisesti lapsiperheitä, työttömiä, eläkeläisiä, opiskelijoita, vammaisia, asevelvollisuuden suorittajia sekä sairaita suomalaisia, samaan aikaan kun hallituksen ajama kilpailukykysojimus veronalennuksineen suosii suurituloisia ja ympäristöä saastuttavalle toiminnalle esitetään monenlaisia verotukia. Nämä toimet heikentävät pienituloisten ostovoimaa, mikä puolestaan heikentää kotimaista kysyntää ja kotimaisten yritystenkin kasvunäkymiä. Tämä on kokonaisuutena hyvin moitittava esitys.

Vihreiden edustaja valiokunnassa on esittänyt lakiehdotuksen hylkäämistä ja vihreiden lausumaa kirjauksen mukaisesti.

16.03 Heli Järvinen vihr: Arvoisa puhemies! Tässä on käytetty hyviä puheenvuoroja kansaneläkeindeksin jäädyttämisen poistamiseksi. Oleellista on juuri se, että samaan aikaan kun meidän hyvätuloisten etuja lisätään, pienituloisimpia kyykytetään ja heiltä leikataan edelleenkin, ja sitä on vaikea ymmärtää.

Kun muistaa vielä sen, että kansaneläkkeen indeksi koskee hyvin laaja-alaisesti pienituloisia etuuksien saajia, niin perhe-eläkkeen, rintamalisien, sotilasavustusten, perusavustuksen, vammaistukien, työttömyysturvan peruspäivärahan, työmarkkinatuen, lapsilisien, lastenhoidon tukien ja sairausvakuutuksen vähimmäispäivärahojen saajia, niin nämä mittasuhteet ovat kohtuuttomat. Kannattaa muistaa myös se, mikä se käytännön vaikutus on ollut. Tarkistin Kelasta pari viikkoa sitten: jo tähän asti kansaneläkkeen jäädytykset ovat aiheuttaneet sen, että 26 000 eläkeläistä on tipahtanut köyhyysrajan alapuolelle. [Pia Viitanen: Huh huh!] Ja nyt, hyvä hallitus, jos tämä jäädytys pidetään ennallaan, niin Kelan arvio on se, että ensi vuoden aikana köyhyysrajan alapuolelle tipahtaa 5 000 uutta eläkeläistä.

Tämä ei voi olla Suomen linja. [Pia Viitanen: Aivan!] Ja kun tällä kaudella takuueläkettä on korotettu — todellakin kiitos siitä — kannattaa kuitenkin muistaa, että takuueläkettä on kaikkiaan korotettu vähemmän kuin viime kaudella, jolloin Suomella oli kuitenkin val-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2018 vp

tavia talousongelmia. Nyt Suomella pyyhkii hyvin ja takuueläkkeeseen satsataan vähemmän. Sitäkin on vaikea perustella. Siksi yhteinen toive on, että kansaneläkkeen indeksijäädystyksestä voitaisiin vielä neuvotella, ja olen kyllä valmis ryhtymään tähän ehdotettuun kapinaan, jos se auttaa jotakin.

16.05 Silvia Modig vas: Arvoisa herra puhemies! On mahdotonta hyväksyä kansaneläkeindeksin jäädystämistä. Tämä vaikuttaa suoraan kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin, ja kuten tässä edellä puhuja kertoi, tämä tulee ajamaan taas uuden ryhmän ihmisiä köyhyysrajan alapuolelle.

Tässä on kyse myös tasa-arvosta, koska ne kaikkein pienimmät eläkkeet monesti ovat naisten eläkkeitä, ja tässä on yksi syy siihen, minkä takia perhevapaauudistus pitäisi saada.

Pääministeri Sipilä on sanonut, että kauden alussa, kun hallituksen suuresta talouslinjasta päätettiin, talouden näkymät olivat huonommat, ja hänen mielestään oli pakko ryhtyä leikkauksiin. Nyt kuitenkin olemme ministeriatiosta lukuisat kerrat kuulleet, miten paljon parempi tilanne Suomessa on, miten paljon paremmin meillä taloudellisesti menee, miten työllisyys on parantunut. Tällä hetkellä ei ole enää mitään perusteita tällaiselle leikkaukselle. Varsinkin nykyinen taloustilanne huomioiden ja se, mitä me nyt tiedämme meidän tulevaisuudennäkymistä, ainoa vastuullinen ja inhimillinen teko olisi perua tämä.

16.06 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Pienituloisten eläkeläisten tilanne on tällä hetkellä jo sietämätön. Nämä indeksileikkaukset ovat myrkkyä. Täällä on käytetty todella hyviä puheenvuoroja, ja nyt meidän vaan tarvitsisi pystyä tekoihin, jotka vaikuttaisivat niin, että pieneläkeläinen tulisi toimeen Suomenmaassa. Elinkustannukset ovat nousseet, eläkkeet ovat todella pienet. Jos ajatellaan 40 vuotta työtä tehnyttä naista, joka on mennyt töihin jo ennen kuin eläkettä edes maksettiin, hänen eläkkeensä on noin 1 300, siitä verot pois. Eihän se ole oikeudenmukaista — niin pieni eläke.

Perussuomalaiset ovat esittäneet muun muassa, että omavastuu lääkkeistä poistuisi kokonaan. Se olisi jo pieni edistysaskel pienituloisille, koska aika moni eläkeläinen joutuu lääkkeitä käyttämään.

Mutta indeksileikkaukset ovat myrkkyä, ja siihen pitäisi todella puuttua, tähän taitettuun indeksiin, joka silloin 96 otettiin esille ja jota alettiin käytännössä toteuttaa. Sehän on ollut todella raskasta, koska eläkeläiset ovat jääneet pikkuhiljaa kokonaan takakynteen palkkatuloihin rinnastettaessa, ja niinpä pieneläkeläisten tilanne on tällä hetkellä, niin kuin sanoin jo alussa, sietämätön.

Sen takia toivoisinkin hallitukselta nyt radikaaleja toimenpiteitä. Näitten puheitten perusteella, mitä nyt olemme tässä kuunnelleet ja kuulleet, ainakin oppositio on sen kannalla täysillä.

16.08 Pia Viitanen sd: Puhemies! Kuten täällä ollaan todettu, juuri nämä leikkaukset nyt koskevat niitä kaikkein heikompiosaisia — pitkäaikaissairaita, vammaisia, eläkkeensaajia — ja vielä todella pisteenä i:n päällä tuo äsken mainittu rintamalisän leikkaus.

Tuli mieleen, kun tässä seuraan keskustelua, että täällä nyt hallituspuolueet ovat olleet kovin hiljaa eikä täällä juuri hallituspuolueiden edustajia näy. Toivoisin kyllä, että he nyt voisivat tänne tulla keskustelemaan tästä asiasta ja varsinkin perustella sen, että jos huolimatta puheista, joissa köyhää aina ymmärretään, nyt sitten tämänkin lain osalta — huomennako äänestetään siitä? — mennään ja leikataan eläkkeitä täällä salissa ja viikonloppu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2018 vp

na taas puhutaan toista, niin enpä oikein näe sitä perusteltuna. Vetoan vielä kerran siihen, että nyt kun talous kasvaa — hyvä niin — kasvun on kuuluttava kaikille. Nyt on mahdollisuus nämä kohtuuttomat leikkaukset perua.

Puhemies! SDP:n vaihtoehtobudjetissa — kerroin siitä jo aiemmissa keskusteluissa — panostetaan esimerkiksi juuri eläkkeensaajien toimeentuloon. Kun täällä puhuttiin aika järkyttävääkin tietoa tästä eläkeläisten putoamisesta köyhyysrajan alapuolelle myös tämän esityksen jälkeen lisääntyvässä määrin, niin SDP:n esitys, minkä olemme tehneet ja perustelleet ja hyvin tosissamme esittäneet, nostaa 55 000 eläkkeensaajaa pois köyhyysrajan alapuolelta, ja se on todella tärkeä asia.

Minulle oli hivenen — täytyy, puhemies, sanoa — jopa järkyttävää se, kun muutamia viikkoja sitten ministeri Orpo oli Ykkösaamussa ja häneltä kysyttiin tämän SDP:n esityksen perään, olisiko hän siihen valmis, niin hän sanoi suoraan, että ei ole. Ei ole, tähän ei ole rahaa. Täällä on nyt aikaisemminkin jo todettu, että kun rahaa on kuitenkin riittänyt kaikkein hyväosaisimmille ja niihin veronkevennyksiin, niin miksi ihmeessä, kun SDP esittää esitystä, jossa parannettaisiin pienituloisen eläkkeensaajan asemaa, niin sille vähän naureskellaan tai katsotaan ylimielisesti ja pidetään sitä lähinnä populismina, mitä se ei suinkaan ole, koska meillä on tästä perustellut laskelmat ja tosiasiallinen halu viedä tätä tavoitetta vahvasti eteenpäin. Silloin tuli mieleen tässäkin salissa esitetty kysymys, että on se ministeri Orpolla kummallinen almanakka, kun koskaan sieltä almanakasta ei löydy tilaa pienelle eläkkeensaajalle. Silloin, kun talous menee huonosti, tilaa ei löydy pienelle ihmiselle, koska sanotaan, että pitää säästää, ja sitten kun talous on nousussa, niin silloinkaan sieltä almanakasta ei löydy tilaa sille pienelle ihmiselle. Sen sijaan tilaa on aina kyllä raivattu hyväosaisimmille. Tästä on kysymys.

Nyt kun tämä on tuotu ilmi ja ollaan kuultu esimerkiksi valtiovarainministerin kanta — ei tilaa eläkkeensaajien aseman parannukselle — niin toivottavasti sitten kaikki puolueet tuovat nämä esiin, kertovat, mitkä ovat tavoitteet, ja käydään sitten isoa keskustelua myös vaalien alla ja vaalipaneeleissa ja rehellisesti sanotaan, mitä kukakin haluaa edistää [Puhemies koputtaa] ja mihin sitoudutaan. Tietenkin sen täytyy olla realistista ja toivottavasti myös arvopohjaista.

16.11 Mika Kari sd: Arvoisa herra puhemies! Koen en pelkästään oikeudekseni vaan ihan velvollisuudekseni vedota hallitukseen, että sotiemme veteraanien, kunniakansalaistemme rintamalisän indeksijäädytykset peruttaisiin. Hallitus on tämän opposition — ja uskonpa, että aika monen hallituspuolueen kansanedustajankin — toiveen aikaisemmin kuullut ja perunut. Vetoan näin itsenäisyyspäivän jälkeen, että hallitus ei leikkaisi heiltä, joille me itse olemme omasta itsenäisyydestämme eniten velkaa. Tässä joku edustajakollega oli puhunut jo, että pitäisi nousta kapinaan. Kuitenkaan kapinaa en voi suositella kenellekään — siitä tälle kansakunnalle jäi sata vuotta sitten isot arvet — mutta sen puolesta kyllä mielelläni taistelen täällä eduskunnassakin, että meidän sotiemme veteraanit saisivat pitää omat indeksikorotuksensa. Heitä ei ole enää kuin hieman reilut 10 000 keskuudessamme, ja varmasti ovat moneen kertaan ansainneet ne indeksinsä, jotka heidän elämänsä taipaleita vielä tälläkin matkaa auttavat.

16.12 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa herra puhemies! Täällä on peräänkuulutettu hallituksen puheenvuoroja asiasta, ja tietenkin keskustalaisena kansanedustajana eihän tätä voi mitenkään muuksi muuttaa kuin mitä siinä on eikä sitä voi puhumalla valkoiseksi tai miksi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2018 vp

kään muuksi tehdä kuin mitä tekstiä edessä on. Tietenkin indeksileikkaukset ovat erittäin valitettavia, ja tästä on käyty pitkin hallitustaivalta erittäin merkittäviä keskusteluita ja myös keskusteluja sen kansanliikkeen piirissä.

Ja oikeastaan tuohon edelliseen asiakohtaan, käsittelyyn, johon liittyi peruspäivärahojen korotus: Kyllähän siinä vaiheessa, kun mietitään sitä, että julkinen talous edelleenkin on velkaantunut, vaikka talous on lähtenyt kohisten kasvamaan, niin ne panostukset päätettiin laittaa siihen, että pienimmät vähimmäispäivärahat saavat huomattavan korotuksen, joka on huomattavasti enemmän kuin indekseistä tuleva korotus. Tasokorotus on puhtaana käteen yli 80 euroa, ja se oli kyllä se arvovalinta, mikä tehtiin siinä vaiheessa, kun rajallisessa maailmassa resursseja koetetaan jakaa mahdollisimman tasapuolisesti.

Ehkä haluaisin sen asian tuoda vielä esiin, että on tietenkin tärkeää, että nyt esimerkiksi toimeentulotuen perusosaa esitetään korotettavaksi, koska indeksijäädytys tietenkin koskee muutoin myös sitä.

16.14 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on siis hallituksen esitys kansaneläkeindeksin jäädytyksestä ensi vuodelle. Esitys on kyllä kokonaisuudessaan varsin vahingollinen, ja se tulee kohdistumaan erityisesti pienituloisiin kansalaisiin, kuten myös tässä valiokunnan mietinnössä on todettu, ja esityksestä seuraavat ongelmat tulisivat näkymään muun muassa toimeentulotukien nousuna. Perussuomalaiset tulevatkin esittämään tämän lakiesityksen toisessa käsittelyssä esityksen hylkäämistä.

Arvoisa puhemies! Monen edellisen puhujan tavoin myös minun on hyvin vaikea hyväksyä tätä esityksen myötä tapahtuvaa rintamaveteraaneille kuuluvan rintamalisän jäädyttämistä, ja vetoankin edustaja Karin tavoin paikalla oleviin vähälukuisiin hallituspuolueiden kansanedustajiin, että näin itsenäisyyspäivän jälkimainingeissa voisitte, jos ette tätä koko lakiesitystä ole valmiit hylkäämään, ainakin perua nämä rintamalisiin kohdistuvat jäädytykset. Kuten täällä salissa on jo moneen otteeseen todettu, niin rintamaveteraanit ansaitsevat kaiken kunnioituksen ja tarvitsemansa huolenpidon elämänsä loppuun asti. Tämä koskee tietenkin myös taloudellisia etuuksia.

Arvoisa puhemies! Yhdyn myös edustajien Juvonen ja Elomaa esittämiin näkemyksiin siitä, että varsinkin pieniä työeläkkeitä saavien kansalaisten asemaa tulisi parantaa nykyisestä. Perussuomalaisilla on tätä asiaa koskeva esitys myös vaihtoehtobudjetissamme. Me esitämme taitetun indeksin korjaamista eläketulon ensimmäisen 1 000 euron osalta. Tämä siis parantaisi kaikkien työeläkettä saavien asemaa, mutta parhaat vaikutukset sillä olisi nimenomaan pientä työeläkettä saaville ihmisille. Toivon vakaasti, että hallitus tarttuu tähän meidän esitykseen.

16.16 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Minun piti pyytää puheenvuoro, koska minähän se olin, joka yllytin siihen kapinaan, mutta se, minkä takia minä käytin tällaista metaforaa, oli se, että te, edustaja, itse käytitte ilmaisua ”taistelu”. Kun te olette puhunut taistelusta, niin kyllä minä näen, että minä voin sanoa täällä, että kapina. Ja mihinkä minä tämän vetoan? Siihen, että Minna Canth aikoinaan sanoi, että ”mitä vaan, vaan ei pystyyn kuollutta elämää.” Ja minä näen, että meillä on naisen ääni ja meillä on naisen suu ja meidän pitää pitää myös naisten puolia ja pienien palkkojen puolia ja pienten tulojen puolia. Siitähän se keskustelu lähti. Eli minä ajattelin näin, että suuri huoli on siitä pienituloisesta naisesta, ikääntyneestä, eläkkeelle jäävästä naisesta, siitä, miten hän pärjää tulevaisuudes-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2018 vp

sa toimien usein myös omaishoitajana. Rooli on kyllä raskas, ja siihen minä kaipaisin enemmän ääntä täältä eduskunnasta.

Ja on hienoa, että me olemme muun muassa sotaveteraanien tilannetta helpottamassa tällä lakialoitteella, joka tulee tuolta sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnasta, ja yhä useampi heistä pääsee hoivaan. Mutta sitten taas tämän lakiesityksen myötä rintamalisäjäädytykset ovat kohtuuttomia. Eli minä näkisin näin, että meidän tehtävämme on täällä puhua ja nostaa esiin niitä epäkohtia, joita me näemme ympärillämme. Se, että rikkaat rikastuvat ja köyhät köyhtyvät, on se totuus.

Kun olen itse toiminut hoitajana 24 vuotta, niin olen nähnyt tasan sen, millainen on pienituloisen naisen kohtalo vanhana mummona, ja se on todella raaka ja julma, ja siitä asiasta minä halusin täällä puhua. Käytin kovaa ilmaisuakin toki, mutta ymmärrän, että kukaan ei täältä nyt lähde minnekään sen kummemmin kapinoimaan, mutta kyllähän täällä ääneen saa sanoa näitä asioita. Elikkä sillä linjalla mennään ja rivit suoriksi, ja ruvetaan puhumaan myös siitä, millä tavalla tulevaisuudessa pärjää myös se ikääntynyt pienituloisen nainen. Ei se keskustelu ole mitään uutta. Olen ainakin itse koko viime kaudella hyvin monta erilaista valtiopäivätoimeakin siihen asiaan tehnyt, ja täällä keskustelu jatkuu.

16.18 Pia Viitanen sd: Herra puhemies! Minusta oli kuitenkin tärkeää, että täällä paikalla ollut edustaja Kulmuni — ja arvostan sitä, että te olette täällä paikalla, minusta se on tärkeää ihan oikeasti — tunnusti, että keskustan kentällä on tästä käyty keskustelua, niin kuin me kaikki tiedämme, ja siellä on omatunto kolkuttanut. Siksi on surullista, koska kuitenkin pääministeri tulee tästä mainitusta puolueesta, että nyt ei voida sitten edes kasvavan talouden olosuhteissa tätä leikkausta peruuttaa. Se lienee selvä näiden Orpon ulostulojen jälkeen, että kokoomushan ei tietenkään tätä halua, mutta se on vähän hämmäntävää, kun myöskään sinisistä ministeri Mattila, joka tämän lain valmistelusta vastaa, ei ole ilmeisesti kovinkaan vahvasti käyttänyt puheenvuoroja näitä indeksileikkauksia vastaan, en ole ainakaan julkisuudessa kuullut.

Täällä, puhemies — muistutan vielä kerran — yritimme kysyä jo etukäteen, kun tämä esitys tuli, koskeeko tämä nyt sitten jopa rintamalisiä — koskeeko jopa rintamalisiä — koska kerran aiemminhan hallitus peruutti tämän rintamalisien osalta, koska oppositiosta me todella olimme tästä paljon puhuneet, ja se peruminen oli hyvä päätös silloin. Nyt kuitenkin muistan, että jotenkin minulle jäi kuva siitä ministerin vastauksesta, että se oli vähän epäselvä, että en oikein päässyt lopulta käsitykseen, koskeeko tämä leikkaus nyt rintamalisiä vai eikö koske, ja nyt sitten on valiokuntakäsittelyssä käynyt ilmi, että kyllä koskee.

Siksi, puhemies, tällaisissa isoissa kysymyksissä, joissa puhumme hyvin perustavaa laatua olevista asioista, ihmisten perusturvaan kohdistuvista leikkauksista, minusta voisi olla paikallaan ja olisi kyllä kohtuullista, että täällä olisi niin hallituspuolueiden edustajia vähän runsaamminkin paikalla kuin sitten jopa itse ministeri, joka tästä vastaa, koska olisi hyvin tärkeää mielestäni edustajana kuulla se, minkälaisia keskusteluja hallituksen parissa on käyty, kun siellä riuhkassa on päädytty siihen, että jälleen kerran me nämä jäädytämme, koska muistan, että oli keskustelua ennen riittävästäkin, pitäisikö toimia toisin. Hallituspuolueistakin tuli tällaisia vaatimuksia, mutta pettymykseksi sitten näin kävi.

16.20 Mika Kari sd: Arvoisa herra puhemies! Haluan antaa tunnustuksen edustaja Viitanen tavoin teille kahdelle hallituspuolueen kansanedustajalle, jotka olette täällä salissa puo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2018 vp

lustamassa edustamanne hallituksen indeksijäädytyksiä. Osoittaa kyllä selkärankaa olla paikalla puolustamassa sellaista asiaa, jonka taakse voi olla vähän vaikea piiloutua.

Oikeastaan toivoisinkin teidän sanovan täällä salissa — jos ei nyt molempien, niin ainakin toisen teistä sanovan — että tämä sotaveteraanien indeksijäädytys tämän rintamalisän osalta on kohtuuton ja perusteeton ja se on syytä peruuttaa. Suorastaan katson ja vetoan sinne salin oikeaan reunaan puhemiehestä päin katsottuna, että hallitus tähän tarttuisi, ja kun paikalla ei ole sinisten eikä kokoomuksen kansanedustajia, hallituspuolueiden edustajia, niin katseet kääntyvät keskustan veljiin ja siskoihin.

16.21 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Haluan kiittää edustaja Juvosen hyvää puheenvuoroa siitä, että kyllä meillä on paljon, todella paljon pienituloisia eläkeläisnaisia, jotka elävät köyhyysrajalla ja sen alla ja jotka joutuvat joka päivä miettimään, miten he elämänsä pystyvät järjestämään, ja jotka oikeasti joutuvat miettimään, hankkivatko ruokaa vai lääkkeitä. Kyllä tämän hallituksen toimet ovat valitettavasti kohdistuneet hyvin pitkälti heihin ja kurjistaneet heidän asemaansa. Nyt myös nämä käsittelyssä olevat etuuksien indeksijäädytykset ovat taas yksi keino tai yksi toimenpide tässä listassa, joka kohdistuu näihin kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin.

Olen iloinen siitä, että hallitus nosti näitä kaikkein pienimpiä päivärahoja. Se oli tärkeä ja hyvä korotus, mutta se ei ole suinkaan poissulkeva niin, etteikö nyt sitten mitään muuta voitaisi tehdä, millä pienituloisten asemaa parannettaisiin, vaan kyllä tämä indeksijäädytys on myös siinä mielessä harmillinen, että tähän jättää tämän tietyn ihmisryhmän, joka näitten etuuksien varassa elää, koko aika taaksepäin ja takamatkalle suhteessa muihin, joten myös jatkossa heidän asemansa heikkenee. Ja niin kuin sanoin, niin tässä ei ole kyse siitä, että olisi pitänyt valita vain toinen keino, vaan molemmatkin olisi voinut valita, ja vaihtoehtoja kyllä olisi, esimerkiksi ne hyvätuloisille kohdennetut veronkevennykset, joista olisi voinut olla varaa tinkiä ja kohdentaa sitten siihen, että näitä indeksijäädytyksiä ei olisi tehty. Vihreiden vaihtoehtobudjetissahan olivat mukana indeksijäädytyksen peruutukset sekä korotukset perusturvaan, ei vain hallituksenkin tekemä hyvä ja kiitettävä päätös tästä kaikkein pienimpien päivärahojen nostosta, vaan sen jälkeen myös korotus kaikkiin päivärahoihin, jotka olisivat nyt sitten samalla tasolla.

Ja täytyy kyllä yhtyä ihmettelyihin siitä, mitä tässä puhutaan vielä tämän rintamalisän kohdalta, että kun tuossa itsenäisyyspäivän alla meillä oli hyvin yhtenäinen näkemys siitä, että meidän täytyy huolehtia siitä, että meidän kunniakansalaisemme saavat hyvän vanhuuden viimeiset päivät, ja kun tämä jäädytys nyt sitten koskee tätä rintamalisää, niin toivoisin, että tätä voitaisiin ainakin harkita vielä uudestaan.

16.24 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa puhemies! Tämä asiahan ei tietenkään muuksi muutu, ja tuskin tämä kenellekään mitenkään kovin mairitteleva esitys on, mutta hallitusrintamassa on tietenkin sitouduttu siihen, että indeksit ovat jäädytettyjä, ja inflaation myötä siellä on sitten olemassa myös se alle prosenttiyksikön kokoinen leikkaus.

Mutta kuten tuossa aikaisemmassa puheenvuorossani totesin, niin kyllä myös keskustan piirissä on käyty erittäin suuria keskusteluja siitä, onko parempi poistaa se leikkaus, sitoa indeksiin, ja se varmasti tullaan vaalikauden taitteessa jälleen tekemäänkin, vai mihin ne liikenevät pelimerkit laitetaan ottaen huomioon sen, että valtiohan edelleenkin velkaantuu aina 20-luvulle tultaessa, toki velkaantuu hitaammin kuin aikaisemmin, ja sikäli niissä suurissakin taloustavoitteissa ollaan aivan hyvin edetty.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2018 vp

Mutta silloin se prioriteetti ja arvovalinta oli se, että korotettiin ennemminkin takuueläkettä. Siis takuueläkkeen taso nousee tämän keskustajohtoisen hallituksen seurauksena enemmän kuin se olisi pelkkien indeksien avulla noussut, 18 euroa enemmän puhtaana kukkaraan, ja se on merkittävä asia. Toinen asia liittyy näihin minimi-, vähimmäispäivärahoihin, joita kaikki nyt täällä tuntuvat puolustelevalle, että sepä on hieno ja erinomainen asia, kun se vihdoinkin hoidetaan. Mutta miksi ihmeessä te sitten jätitte sen sinne, kurotta sitä viime vaalikaudella umpeen? Tämä on ollut suorastaan perusoikeuskysymys, että nämä minimietuudet nousevat. Niiden nettokorotus on suurempi kuin indeksikorotus olisi ollut, 80 euroa puhtaana käteen, kukkaraan, erittäin merkittävä asia.

Sitten kun täällä välillä annetaan puheenvuoroissa sitä kuvaa, että kaikki menee suunnilleen päin seiniä, niin haluan kuitenkin muistuttaa, että solidaarisuusvero on tämän keskustajohtoisen hallituksen seurauksena tiukempi kuin mitä se oli silloin, kun vasemmistoppositio oli vallassa, [Pia Viitanen: Se luotiin meidän aikana!] tai jos miettii vaikkapa työllisyystilannetta. Täällä on parjattu edellisessä keskustelussa vaikka tätä kuuluisaa yrittäjävähennystä, mutta ei minusta ole huono asia, jos yli 70 000 elinkeinonharjoittajaa — niitä tavallisia parturi-kampaajia ja poromiehiä, joille täällä valitettavasti on naureskeltu opposition puolelta — on se suuri joukko, joka siitä hyötyy. Kyllä se on nimenomaan erittäin tärkeä tasa-arvoteko ollut. Ja kuten totesin tuossa aikaisemmassa puheenvuorossani, niin se, että esimerkiksi toimeentulotuen perusosaa korotetaan, on tietenkin tässä vaikeassa ja valitettavassa jäädytystilanteessa erittäin hyvä ja järkevä asia.

16.27 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Kiitän edustaja Karia. Hän nosti esille tämän rintamamieslisän leikkauksen ja sen, kuinka huono asia se on. On järkyttävää todeta se, että me puhumme sotiemme veteraaneista ja just on ollut itsenäisyyspäivä ja sitten ollaan tällaista leikkausta tekemässä. Se on aivan käsittämätöntä.

Mitä tulee siihen, mitä perussuomalaiset esittävät pienituloisten eläkeläisten tilanteen parantamiseksi, niin edustaja Savio nosti hyvin niitä pointteja esille, mitä me tulemme esittämään varjobudjetissamme.

Ja mitä tulee sitten pienituloisiin eläkeläisnaisiin, näihin työn raatajiin, niin kyllä vähän samanlainen olo tulee kuin edustaja Juvosellekin tässä, että ei se kapina kovin kaukana tässä ole, näillä ajatuksilla, rauhanomaisesti kylläkin, mutta kuitenkin. He ovat tässä suurimpia kärsijöitä tällä hetkellä.

16.28 Mika Kari sd: Arvoisa herra puhemies! Kun salissa arvokeskustalaisten määrä kasvaa ja toivottavasti sitä kautta tämmöinen alkiolainen henki — ainakin joitain vuosia sitten, ainakin viime kaudella, keskustan ollessa silloin oppositiossa, vielä löytyi isänmaan puolustajia ja sotaveteraanien ja rintamaveteraanien rintamatunnusta, kunniamerkkiä kantavien ihmisten puolustajia — niin toivoisin, että sitä löytyisi nyt tässä ajassa, vuonna 2018 joulukuussa, kun käsittelemme pykälää, jossa tältä kunniakansalaisten joukolta ollaan leikkaamassa indeksejä. Minun mielestäni se on ihan kestävä ratkaisu. Ja samaan aikaan sosiaali- ja terveysvaliokunta tekee yksimielisesti yhteisen lakialoitteen haitta-asteen alentamisesta.

Ei, tämä juna ei kulje nyt ihan kaikilla pannuilla ja höyry puuttuu Sipilän hallitukselta, jos tämä asiaa jää hoitamatta. Toivon todellakin, että hallitus edellisten vuosien tapaan peruu tämän ratkaisun. Meidän itsenäisyyspäiväpuheiltamme putoaa pohja pois, jos tämä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2018 vp

eduskunta, tämä sukupolvi, on valmis leikkaamaan sukupolvelta, jolleka me itse olemme itsenäisyydestämme eniten velkaa. Se asia on näin.

16.29 Petri Honkonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tulin tähän keskusteluun vähän puolivälissä, mutta kun täällä näitä tunteikkaita, ihan aiheellisesti tunteikkaita, puheenvuoroja käytetään, niin haluan vielä kerran muistuttaa siitä, kuinka pohjalta silloin aloitettiin, kun tämä Sipilän hallitus aloitti. Siis Suomen talous oli syöksykierteessä. Nyt tämä talouden, niin kansantalouden kuin julkisen talouden, kehitys on saatu pikkuhiljaa oikealle uralle. Aivan kuten edustaja Kulmuni tässä edellä muistutti, valtio edelleen velkaantuu huolimatta näistä vaikeista säästöpäätöksistä, joita itse kukin meistä tässä hallituspuolueiden jäsenenä on ollut tekemässä siitä huolimatta, kuinka vaikeita ne itse kullekin ovat. Tämä on se tilanne, missä ollaan oltu ja missään ollaan edelleen.

Kun tässä nyt viitattiin meihin kolmeen keskustalaiseen, niin varmasti uskallan kaikkien meidän puolesta sen todeta, kun tulemme itse kukin sellaisilta aika vähäväkisiltä alueilta, että nämä eivät — kuten tämäkään esitys, mistä nyt keskustellaan — ole todellakaan olleet helppoja päätettäviä, ja uskallan siinä puhua meidän kaikkien kolmen puolesta. Mutta nämä ovat kuitenkin tässä tilanteessa nyt niitä, joiden mukaan tässä hallitusrintamassa me menemme. Kuitenkin samaan aikaan pystymme tekemään näitä parannuksia, kuten tämän takuueläkkeen tason korotuksen, josta edustaja Kulmuni jo tässä aiemmin hyvin puhui.

On ilo huomata, että nyt sosiaalidemokraatitkin ovat heränneet tämän takuueläkkeen taakse ja muutenkin olette nyt heränneet puolustamaan näitä perusturvan perusetuuksia, mikä ei suinkaan aina ole ollut teidän puolueellenne kovin tyypillinen tilanne. Usein se ansiosidonnainen turva on ollut se teidän ykkösasianne. Mutta näemme nyt, että olette tähän heränneet.

16.32 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Kyllähän nyt viime kauden alussa muistaakseni sadalla eurolla korotettiin näitä etuuksia, ja sehän tietenkin keskustan edustajilta taitaa vähän unohtua. Mutta sallinette, että minä nyt vähän hämmästelen, puhemies, sitä, että täällä on kuitenkin nykyisillä hallituspuolueilla ollut neljä vuotta valtikka kädessä tehdä arvovalintoja ja sitten täällä vielä tullaan kertomaan, että niin, kyllä tämä hieman omaatuntoa soimaa, mutta me kävimme keskusteluita, kumpi on tärkeämpää, indeksileikkausten peruminen vai sitten tämä sinänsä hyvin tärkeä vähimmäisetuuksien nosto. Mutta miksi ihmeessä nämä kaksi ovat vastakkain? Miksi heikko on heikkoa vastaan? Miksi hallituspuolueet eivät keskustelleet siitä, että samaan aikaan on ollut varaa kaikkein hyväosaisimpien etuja parantaa siten, että on annettu hyvin anteliaita veronkevennyksiä myös sinne ylätulo- luokkiin, on annettu kevennyksiä esimerkiksi miljoonaperintöjen verotukseen ja kaikkiin näihin, joita täällä on lueteltu moneen kertaan. Näihin rahaa on löytynyt. Raha ei ole koskaan ollut loppu, kun on tehty veronkevennyksiä hyväosaisille. Nämä eivät ole suinkaan hallituksella koskaan vastakkain, vaan sitten asetellaan pieniä ihmisiä vastakkain ja mietitään, annetaanko jollekin.

Ja tämä takuueläkkeen nosto on hyvä asia. Me emme ylenkatso sitä. Haluaisimme vielä enemmänkin. Mutta se, mikä on tosiasia, on se, että kun tapahtuvat samaan aikaan nämä indeksijäädytykset ja muutenkin tehdään eläkkeensaajan asemaa heikentäviä leikkauksia, niin niinhän siinä käy, kuten eduskunnan tietopalvelu meille joskus laski, että sen pienen työeläkkeen saajan rahapussiin jää miinusmerkki, ostovoima heikkenee.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2018 vp

Tässä nyt ollaan, kun puhutaan näistä hallituksen valinnoista. Siksi, puhemies, olen kysynyt sitä, voisiko nyt löytyä se sydän, voisiko löytyä omatunto, että voitaisiin edes tämä rintamalisiin perustuva leikkaus perua. Se on hyvin pieni summa rahassa. Se on hyvin pieni summa rahassa, puhemies, ja tietenkin itse toivoisin, että sen lisäksi peruttaisiin nyt tämä hallituksen neljännen kerran tekemä leikkaus, indeksijääditys. Eli minä todella nyt vetoan siihen ja muistutan vielä kerran niistä keskusteluista, joita muistan keskustan sisällä ja julkisuudessa monena kesänä käydyn, kun siellä vaadittiin toimia eläkkeensaajien aseman parantamiseksi. Sitten kun tulee tämä hetki täällä salissa, kun tästäkin laista äänestetään, niin sitten kuitenkin äänestetään leikkausten puolesta. Se on hyvin ristiriitaista, puhemies.

16.35 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Kun kuunteli noita demareiden koottuja selityksiä, niin ei siitä voi tulla kuin surulliseksi. Viime vaalikaudella te jätitte tietenkin ne pienet peruspäivärahat korottamatta. Sitä eivät demarit näköjään enää muista, mutta se on tuo valikoiva muisti joskus ihmisellä ihan ymmärrettävää. Pahoittelen vaan, että te käytätte tällaista harhaanjohtamista, väärin tietojen levittämistä, vaalikeinona kertoaksenne ihmisille, mikä muka on totta — mikä muka on totta.

Edustaja Kari täällä silmät melkein vettä vuotaen kertoi, miten pieniä eläkeläisiä on kohdeltu. Kukahen se on ne pienet eläkeläiset aiheuttanut? Demarit ovat hallinneet työmarkkinapolitiikkaa tässä maassa vuosikymmeniä. Millään muulla puolueella ei ole ollut mitään asiaa tupo-neuvotteluihin. Sieltä, niistä pienistä palkoistahan se lasketaan se pieni eläke. Joka ainoa kerta, mitä te olette olleet siellä tupo-pöydässä, olette puolustaneet henkeen ja vereen näitä kovia prosenttikorotuksia, jotka suosivat niitä hyvätuloisia, joita te muka vastustatte, ja sorsivat niitä pienituloisia, joita te muka puollatte. Siinäkin te johdatte ihmisiä harhaan. Ne pienet kaupan myyjät, siivoojat, jotka saavat hävyttömän pientä palkkaa — te olette olleet itse tekemässä tätä järjestelmää vuosikymmeniä, ja nyt te täällä joulun alla ihmisille krokotiilinkyyneleitä vuodatte ja sen jälkeen rupeatte väittämään julkisuudessa, että keskusta on tehnyt jotakin siellä. Keskusta ei ole ikinä ollut yhdessäkään tupo-pöydässä. Meidän osamme on ollut lähinnä lukea lehdestä, mitä te olette päättäneet.

Koko ammattiyhdistyskenttä on demarien hallussa ollut vuosikymmeniä. Joku vasemmistoliittolainen siellä on, taitaa Rakennusliitto olla vasemmistoliiton hallussa. Muilta osin demarit hallitsevat suvereenisti koko hommaa. Sitten te täällä salissa itkette suolaisia kyyneleitä, miksi tämä homma pieniä eläkeläisiä sorsii. Itsehän te tämän sopan olette keittäneet, vuosikymmeniä olette keittäneet, ja nyt te yritätte täällä sitten tehdä meistä syyllisiä. Me olemme korottaneet pieniä peruspäivärahoja, mikä jäi teiltä tekemättä, sitten olemme korottaneet takuueläkettä. Tämä Rinteen malli, mitä hän on esitellyt silmät kiiluen, että 100 euroa nousee jollakin, oliko se nyt 1 300—1 400 euroon, se eläke. Miksi te ette nytkään puhuneet siitä kaikkein ongelmallisimmasta porukasta, mitä me olemme hoitaneet? Takuueläkkeet — siellähän ne todelliset ongelmat ovat. Työeläkepuoli on eri maailma, jossa tekin olette mukana olleet ammattiyhdistysliikkeen kautta. Tiedämme työeläkelait ja ne rahat ja sen, miten päätöksenteko hoidetaan siellä. Sehän ei kuulu tälle talolle kovinkaan paljon, juuri mitään. Päätöksenteko hoidetaan siellä työeläkelain mukaisessa menettelyssä, kolmikannassa vai mikä sen menettely nimi nyt olikaan. Kuitenkin siellä ne päätökset tehdään eikä tässä talossa.

Toivoisin, että te, hyvät demarit, jonain päivänä katsoisitte sen pieneläkeläisen puoleen: mikä on se todellinen syy, miksi sillä on pieni eläke? Te olette itse olleet puoltamassa prosenttikorotuksilla isoja palkankorotuksia niille, joilla on paljon, mutta jolla on vähän, se

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2018 vp

sama prosentti on sille todella vähän. Isopalkkainen saa satoja euroja, [Puhemies koputtaa] pienipalkkainen muutaman kymppin. Toivon, että tämän muistatte, [Puhemies koputtaa] kun seuraavan puheenvuoron pidätte.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoiset edustajat! Vastauspuheenvuoroja ovat pyytäneet SDP:stä täsmälleen samat henkilöt, joilla on täällä varsinainen puheenvuoro. Sopinee, että sen varsinaisen puheenvuorojärjestyksen mukaan mentäisiin, ja se, että siinä nyt on yksi keskustalainen tilkkeenä välissä, tuskin haittaa tähän tapaan etenemistä. — Seuraava puheenvuoro, edustaja Paatero.

16.38 Sirpa Paatero sd: Arvoisa herra puhemies! On hyvä käydä tätä keskustelua, ja siinänsä on surullista, että täällä ei ole keskustelemassa esimerkiksi kokoomuksen edustajia, jotka ovat olleet sekä edellisessä hallituksessa että tässä hallituksessa tekemässä näitä päätöksiä.

Sen verran on kuitenkin pakko ehkä tarkentaa, että ei tulisi pelkästään vastakkainasettelua, että solidaarisuusvero on hyvä. Se tehtiin edellisellä kaudella ja sitä jo kerran korotettiin, ja sen jälkeen se jatko on erittäin perusteltu. Toinen, mitä silloin pystyttiin tekemään, on se, että puututtiin myöskin pääomatuloveroihin, jotta ne pääomatuloverot ja ansiotuloverot lähenisivät toisiaan, siten kuin ne ovat aikaisemminkin olleet. Ja myöskin sitä olisi pitänyt pystyä jatkamaan tällä kaudella. Se ei kosketa pienempiä eläkeläisiä eikä muita, mutta se olisi solidaarisuutta lisännyt myöskin tältä osin.

Perusturvan 100 euron korotus — äsken tuossa tarkistin — on ollut viime kaudella. Vuoden 2008 suuren, yli 8 prosentin bkt-pudotuksen jälkeen pystyttiin silti tekemään se 100 euron korotus, vaikka taloudellinen tilanne oli sen vuoden 2008 bkt:n yli 8 prosentin pudotuksen jälkeen aika lailla toinen kuin se taloustilanne, jossa ollaan tänään tekemässä vuoden 2019 budjettia. Ja silloinkaan ei jäädytetty kansaneläkkeitten indeksiä, ei edes silloin 2008, vaikka bkt tippui yli 8 prosenttia. Mutta nyt, kun talous kasvaa usealla prosentilla, te olette jäädyttämässä kansaneläkkeen indeksit. Se on se keskustelu, mitä oli tästä pykälästä, tästä lakiesityksestä ja tästä hallituksen päätöksestä niin sosiaali- ja terveystalokunnassa kuin verojaostossa, ja varmaan ylihuomenna täällä salissa, kun äänestetään, tämä tulee olemaan päätöksenä. Siitä me olemme pahoillamme ja surullisia.

16.40 Petri Honkonen kesk: Arvoisa herra puhemies! On aina ilo olla demarien tilkkeenä, ja sen voisi ottaa myös jonkinlaisena kunniamainintana.

Nyt vielä tähän takuueläkkeeseen tarkemmin. On hienoa tosiaan, että nyt olette ottaneet tämän takuueläkkeen asiakseen. Viime vaalikaudella ette kuitenkaan sitä korottaneet. Nyt sitä jo kolmanteen otteeseen tullaan korottamaan, ja se taso on enemmän kuin ne indeksijäädytykset. Todella siinä on kyse kaikista heikoimmassa asemassa olevien eläkeläisten perusturvan, toimeentulon, parantamisesta, ja on äärimmäisen tärkeää tilanteessa kuin tilanteessa toimia näin. Tämä takuueläkehän toteutettiin Vanhasen kakkoshallituksen aikana. Sitä yritettiin myös silloin punamultahallituksen aikana, Vanhasen ykköshallituksen aikana, mutta se ei teille käynyt silloin. Perusturvan kehittäminen ei demareille koskaan käynyt, kun ansiosidonnainen turva, sen kehittäminen, on teille aina ensisijaista. Nyt kuitenkin ilomielin kannatatte sen tason korotusta.

No, sitten tähän veropolitiikkaan. Tässä, edustaja Viitanen ja muut, viittasitte tähän, että rikkaiden verotusta on nyt alennettu ja rikkaille on suunnattu nyt sitä hyvää. No, miten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2018 vp

tämä yhteisöveron korotus? Kummasti nyt tässä viime aikoina salin siltä laidalta on unohnutun tämä yhteisöveron alennus, joka toteutettiin viime vaalikaudella. Olette nyt ottaneet esille tämän yrittäjävähennyksen. Nimitätte tätä apteekkarivähennykseksi. Se yrittäjävähennys on erittäin hyödyllinen myös monelle pienyrittäjälle, monelle perheyrittäjälle, hyvinkin pientä yritystoimintaa harjoittavalle yrittäjälle. Sen sijaan tämä yhteisöveroalennus on suurimmille pörssiyrityksille tuottanut suurimmat hyödyt. Sen kyllä tehokkaasti nyt unohdatte, kun puhutte tästä veropolitiikasta ja rikkaiden suosimisesta.

16.42 Mika Kari sd: Arvoisa herra puhemies! Kun tuossa aikaisemmin sanoin, että noita alkiolaisia, arvokeskustalaisia, on paikalla täällä kolme tai neljä, en tiedä, kuuluuko edustaja Honkonen niihin — tilkkeenä tietenkin sopii aina olla ja sopii olla vähän tämmöistä leikkimielistä kujeilua — niin isoissa asioissa minä toivoisin kuitenkin henkilökohtaisesti semmoista laajaa, mahdollisimman suurta yksimielisyyttä niistä asioista, joista yksimielisiä ollaan. Minä olen ainakin käsittänyt niin, että eduskunnassa näistä veteraanasioista ollaan yksimielisiä.

Tuolla kuuntelin edustaja Hoskosta, joka lähti muuten käpykaartiin heti puheenvuoronsa jälkeen eikä jäänyt kuuntelemaan vastausta, kun sain tämän nyt puhemieheltä ansioni mukaan vasta pyydettyä puheenvuorona. Toivon, että edustaja Hoskonen ymmärtää sen, että puhuin veteraaneista. Jos hän ei sitä ymmärrä, niin näin kylmäsydämistä keskustalaisista en ole koskaan tavannut eduskunnassa, joka suhtautuu veteraanien asioihin noin vähätelevästi. Samasta vaalipiiristä löytyy edustaja Reijonen, puolustusvaliokuntaveli, joka näiden asioiden äärellä kyllä toimii veteraanien puolesta. Mutta jos edustaja Hoskonen kokee kunniakansalaisemme jollain tavalla — en muista, mitä sanaparia hän käytti — vaalikarjaksi, niin kokekoon. Minulle he ovat kunniakansalaisia, ja heitä puolustan viimeiseen asti. Tämän tyyppiset puheenvuorot kuin minkä Hoskonen käytti, jääkööt omaan arvoonsa.

Mutta sen sijaan haluan sanoa kyllä tästä tupopöydästä, että oli mielenkiintoinen vertaus se, että sosiaalidemokraattien suurimmat synnit on tehty tupopöydän äärellä. Niiden tupopöytien äärellä on tämän Suomen hyvinvoinnista rakennettu valtaosa. Se, missä keskusta on viime aikoina ollut — keskusta on löytynyt EK:n saunasta, [Pia Viitanen: Ja pukukopista!] sieltä herrojen kanssa sopimasta jo ennen vaaleja, kuinka hyvätuloisten ihmisten tulot varmistetaan seuraavalla hallituskaudella — näkyy teidän kokoonpanossannekin, arvoisat keskustalaiset. Ne arvokeskustalaiset, alkiolaiset, köyhän kansan puolustajat, eivät istu tuolla ministeriaitiossa vaan ihan muilla tuoleilla, tälläkin hetkellä.

16.45 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Tässä tosiaankin alun perin sain kimmokkeen puheenvuoroon pyytämiseen edustaja Hoskosen puheenvuorosta. Ihmettelin kyllä sen kuluessa sanapaljoudessa, missä ihmeen ihmemaailmassa edustaja Hoskonen elää, kun löytyvät kyllä koko maailman synnit sosiaalidemokraattien kannettavaksi ja vailla kyllä kauhean isoa totuus pohjaa, jos nyt sallittaisiin sanoa. Ja eihän se vaatisi, puhemies, mitään muuta kuin ottaa käteen tämä meidän vaihtoehtobudjettimme, joka on huolellisesti tehty.

Täällä sivulla 50 kuvataan esimerkiksi sosiaalidemokraattien malli, jolla me nostaisimme pientä työeläkettä, alle 1 400 euroa kuukaudessa, saavien toimeentuloa siten, että se tässä erässä nousisi 30 euroa, ja lisäksi takuueläkettä korottaisimme 21 euroa kuussa, jolloin sekin nousee hallituksen esittämän korotuksen kanssa 30 eurolla kuukaudessa. Me antaisimme takuueläkettä saaville ja huomioisimme myös pientä työeläkettä saavat, puhe-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2018 vp

mies, koska hallitus saa jatkuvat moitteet. Tulkaa sinne Tampereelle Tammelantorille, jos ette muualla kuule. Hallitus saa jatkuvat moitteet siitä, että pientä työeläkettä saavat ihmiset on jätetty täysin heitteille. Kaikki kustannukset nousevat ja rahapussissa on miinusmerkki, ja tästä minulle ihmiset tulevat puhumaan. Toivon, että jos ajattelette niin, että Viitasen sana ei tehoa, niin uskotte edes näitä ihmisiä, jotka kantavat tätä huolta. Tämä huoli on aito. Emme me sitä oppositiossa keksi. Me haluaisimme, että asiat olisivat hyvin kaiken kaikkiaan.

Ja sitten mitä tulee tosiaan näihin tupopöytiin, niin sehän tässä kaikista kammottavinta on ollut, että sieltä monta kertaa on löydetty asioita, joista me suomalaiset olemme maailmallakin kiitettyjä ja tunnettuja: että osaamme rakentaa yhteiskuntaa yhdessä sopien. Jos ette tässä meitä sosiaalidemokraatteja usko, niin uskokaa vaikka Lasse Laatusta, joka on tällä hallituskaudella ottanut paljon kantaa siihen, että hallitus on halunnut aivan turhaan heittää kolmikannan hyviä asioita roskakuppiin ja sinne ne sitten halunnut haudata. Kyllä me muistamme kikyn alkuvaiheet: tuotiin pakkolakiuhka, ja hallitus oli jo leikkaamassa sunnuntailisiä ja lomakorvauksia, sairaspäivän sakkoja oli tulossa, työajan pidentystä, kaikkea tätä. Ei ole ihme, kun näiden pakkolakien seurauksena hallitus oli hypännyt elinkeinoelämän pukukoppiin niin että helmat heiluivat, että kilpailukyky sopimukseen sitten jäi tämä ikävä arpi julkisen puolen lomarahojen leikkauksesta, joka muuten sekin mielestämme pitäisi perua nyt, kun talous on siinä mallissa, että kasvu voisi kuulua kaikille.

16.47 Anneli Kiljunen sd: Arvoisa herra puhemies! Kun tulin äsken takaisin saliin — oli vieraita Jämsästä — niin olin jotenkin hämmentynyt sen keskustelun tyylistä, jota täällä tällä hetkellä käydään. Tuli ihan väijäämättä sellainen olo, kun kuunteli keskustaa, että keskustalla on ilmeisesti paha olo ja huono omatunto niistä kaikista päätöksistä, mitä te olette tehneet tämän hallituskauden aikana, kun te olette tuoneet levottomuutta työmarkkinoille. Te olette myös leikanneet systemaattisesti sosiaaliturvaa. Takuueläkkeestä olette pitäneet huolta, ja sitä me kaikki tuemme. Se on kannatettava esitys. Kukaan ei ole kyseenalaistanut takuueläkkeen olemassaoloa tai siihen liittyviä päätöksiänne, mutta kaikilta muilta osin te olette sitten kuitenkin systemaattisesti leikanneet ihmisten ensisijaisia etuuksia.

Ja kun me puhumme työelämästä, niin kyllä minun täytyy sanoa myös se, että olen ylpeä siitä, että sosiaalidemokraatit ovat olleet vahvasti tukemassa työmarkkinajärjestöjen yhteistyötä ja ovat vahvasti tukeneet kolmikantaa sillä tavalla, että työmarkkinajärjestöt yhdessä hallituksen ja eduskunnan kanssa pystyvät, me pystymme yhdessä kehittämään maataamme ja luomaan pitkäjänteistä ja suunnitelmallista tulevaisuutta. Nyt tämäkin valitettavasti on murentunut tämän hallituskauden aikana, mikä on selvästi näkynyt työmarkkinoilla epäluottamuksena ja epävarmuutena. Ja nyt kun te olette systemaattisesti myös leikanneet ensisijaisia etuuksia, niin se, mikä tässä on ollut myös psykologisesti erittäin harmillista, on ollut se, että entistä suurempi joukko ihmisiä on ajautunut ensisijaisilta etuuksilta myös toimeentulotuen piiriin, elikkä he eivät enää pysty itse vaikuttamaan samalla tavalla oman elämänsä sisältöön ja tavoitteisiin, kun toimeentulotukiriippuvuus hyvin pitkälle sitoo ihmiset pysyvään köyhyyteen. Tämä on strategisesti valittu linja, jonka nyt on hallitus tehnyt, ja keskusta on osa hallituksen päätöksentekoa, ja siitä te ette nyt valitettavasti pääse irti. Minun mielestäni tällainen vanhojen muistelu tai toistemme syytely ei vie tätä asiaa yhtään eteenpäin, vaan meidän pitäisi pikemminkin... [Hannu Hoskosen välihuuto] — Mutta toin näitä teidän äsken tuomianne esityksiä, jotka ovat faktoja, tämän

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2018 vp

päivän päätöksiin liittyviä asioita. Ne ovat faktoja, joista me päätämme tämän viikon ja ensi viikon aikana. Mutta se, että me lähdemme muistelemaan vanhoja, ei rakenna tätä elämää yhtään eteenpäin. [Hannu Hoskonen: Voi hyvänen aika!]

16.50 Hanna Halmeenpää vihr: Arvoisa puhemies! Niin, minäkin olen sitä mieltä, että pitäytyminen tässä päivässä ja tulevaisuuden rakentaminen on tämän talon toiminnassa ensiarvoisen tärkeää. Tässä nyt keskusteltavana olevassa hallituksen esityksessä ei todella ole kyse kenenkään toimeentulon parantamisesta, josta on paljon puhetta ollut, päinvastoin. Tämä esitetty muutos on toimeentulon selvä heikennys ja koskee laajasti todella monia suomalaisia pienituloisia — ja tämä siitäkkin huolimatta, että elämme noususuhdannetta ja talous kasvaa, kuten täällä on aivan oikein keuhuttu.

Arvoisa puhemies! Toisenlainen politiikka on mahdollista, jopa niin, että ei oteta yhtään enempää velkaa kuin nykyinenkään hallitus vaan tehdään valinnat toisenlaiselta arvopohjalta. Vihreä eduskuntaryhmä on tehnyt oman esityksensä siitä, mitä ensi vuonna valtiontaloudessa tapahtuisi ja miten rahaa käytettäisiin. Me olemme esittäneet omassa vaihtoehtobudjetissamme köyhyyden torjuntaan yli 600:aa miljoonaa euroa sisältäen muun muassa näitten Kelan maksamien etuuksien sitomisen takaisin indeksiin, työttömän perusturvan ja vähimmäispäivärahojen korotuksen, takuueläkkeen korotuksen 41 eurolla kuukaudessa. Sitoisimme asumistuen takaisin vuokraindeksiin, parantaisimme matka- ja lääkekorvauksia ja niin edelleen — samalla budjettitasapainolla kuin millä hallitus nyt tekee näitä indeksijäädätyksiä. Se on arvovalinta.

16.52 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Siinä, mistä nykyinen hallitus aloitti työnsä, oli pakko lähteä siitä tilanteesta liikkeelle, missä sillä hetkellä oltiin. Se on aivan kuin yrityksessäkin, joka on konkurssiin menossa: tuleva johto, joka yrittää yritystä pelastaa suosta, joutuu aloittamaan siitä tilanteesta eikä jostain onnelasta, mitä ei ole olemassa. Kun viime vaalikausi päättyi, niin julkisen talouden rahoitusasema oli sillä vaalikaudella heikentynyt 38,5 miljardia. Valtionvelka kasvoi, kuntien velka kasvoi, valtion omaisuutta myytiin, ja viimeisenä oli tämä — kohta muistan sen viimeisen. Näistä neljästä asiasta kuitenkin koostui tämä 38,5 miljardin euron vaje, ja sitä vajetta on nyt sitten lähdetty kuromaan umpeen. Ei ole olemassa mitään eldoradoa, josta uusi hallitus vajaa neljä vuotta sitten aloitti. Siitä lähdettiin, mihin edellinen konkurssipesän jätti. Teidän jälkiänne tässä on selvitelty eikä mitään muuta. Konkurssipesä konkurssipesän jälkeen.

Edustaja Kari oli epäillyt, että allekirjoittanut ei muka veteraaneja arvostaisi. Asun Suomen itäisimmässä kunnassa, ja meillä on veteraaneista pidetty erittäin hyvä huoli. Kunnan talous on kunnossa ja asiat on hoidettu, ja varmasti joka ainoa veteraani on saanut asianmukaisen palvelun, eikä ole yhtään tingitty niistä palveluista, paremminkin niin, että on kyseisille henkilöille jopa tuotu palvelut kotiin niin tehokkaasti kuin ikinä pystyy ja kaikki on hoidettu. Eli siitä ei ole pätkääkään kysymys.

Se on selvä asia, että kun leikataan indeksiä, kun valtio leikkaa ja julkisia menoja leikataan, niihin menoihinhan se on käytävä käsiksi, mutta toisaalta sitten on myös laitettu valtiontaloutta kuntoon, kuntien talous on nyt kunnossa. Meillä ei ole kymmenien miljardien alijäämiä enää. Me pystymme tällä hetkellä ottamaan velkaa hyvin vähän. Sekin on liikaa, joka penni, minkä otamme velkaa, on liikaa, ehdottomasti. Me voimme kaivaa valtion budjetista totta kai yksityiskohtia, monta yksityiskohtaa, mitkä ovat ehkä menneet huonompaan suuntaan — se on totta — mutta iso kuva on niin, että julkisen velan kasvu on saatu

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2018 vp

pysähtymään, julkinen talous alkaa olla tasapainossa ja ensi vuonna sen mukaan velanotto loppuu kokonaan. Tämä on se iso kuva. Sieltä löytyy yksityiskohtia, varmasti löytyy yksityiskohtia, joissa joku määräraha on pienentynyt, jopa loppunut, mutta iso kuva on se, että velanotto on loppunut, ja se meidän on ollu pakko lopettaa.

Muistakaa, hyvät ystävät: tämän kuun viimeinen päivä loppuvat Euroopan keskuspankin tukiotot markkinoilta. Ei osteta enää yritysten eikä valtioiden joukkovelkakirjoja pois markkinoilta, eli se 30—40 miljardia kuukaudessa, mikä sinne on työnnetty rahaa — setelielvytystä, voisi joku sanoa — loppuu tämän kuun loppuun, Yhdysvallat on sen jo lopettanut. Me elämme nyt reaalityalouden aikaa. Kohtapuolin elvytyspolitiikka loppuu, ja se ennakoi ihan varmasti korkojen nousua. Siitä me emme pääse mihinkään. Milloin markkinakorko nousee, sitä kukaan ei tiedä. Amerikkalaiset ennustajat, talousasiantuntijat, sanovat, että se loppuu. Korko lähtee nousemaan ensi syksynä, näin on ennustettu. Pitääkö se paikkansa, sen näemme sitten, kun seuraavaa joulujuhlaa vietämme.

Mutta meidän on varauduttava siihen, että saamme itse taloutemme tasapainoon. Joka ainoa prosentti, minkä korko nousee, on miljardi pois valtion budjetista. Tässä ei auta nyt mikään muu kuin panna itse omat asiamme kuntoon. Viime vaalikaudelta 38,5 miljardia miinusta julkisen talouden puolelle ja julkisen talouden rahoitusasemaan: sekö on sitten se juttu, joka pitäisi meidän unohtaa ja elää niin kuin siat vatukossa ja tuhata rahaa ja sen jälkeen viisastella, että on prosentilla leikattu jotakin tai kahdella?

Pienistä eläkkeistä sen verran, arvoisa puhemies: Kun sanoin äsken puheenvuorossani, että demareilla on ollut tässä asiassa paalupaikka koko ajan, niin te olette itse siellä työmarkkinaneuvotteluissa istuneet kukkona tunkiolla EK:n kanssa ja pitäneet huolen siitä, että paperimies on saanut — paperimiehet ovat aivan erinomaista porukkaa, loistavia asiantuntijoita — aina jättipotin, kun prosentilla on korotettu, mutta sen pienen, pienen, pienen siivoajan taikka apuhoitajan taikka osastoapulaisen, jolla on pieni palkka, korotus prosentilla laskettuna hänen palkastaan on todella vähän. Kuilu hyvin ansaitsevien ja vähän ansaitsevien välillä on kasvanut aivan hullun lailla. Miksi? [Anneli Kiljusen välihuuto] Täällä te sitten syytätte Suomen Keskustaa ja allekirjoittanutta ja montaa muuta keskustalaista päättäjää. Kenen vika se on? Katsokaapa välillä peiliinne, se varmasti tekisi terää.

Toivon kuitenkin, että kun nyt menemme eteenpäin, niin seuraavankin hallituksen aikana pitää pitää mielessä tämä asia, että meidän on saatava tässä maassa edelleen työllisyysastetta korotettua. Kun tämä hallitus aloitti, työllisyysaste oli 67,7 prosenttia. Nyt se on 71,7, mikä tarkoittaa 4 prosenttiyksikön nousua, mikä tarkoittaa käytännössä 120 000:ta uutta työpaikkaa. Se tarkoittaa vajaata 6:ta miljardia euroa julkisen talouden tasapainon plussaa, sitähan se tarkoittaa. Ja nyt te sitten täällä hyökkäätte meidän kimppuamme jonkun muutaman euron laskusta. Se on totta, muutaman euron indeksileikkaus on vaikuttanut. Mutta valtiontalouden ja ennen kaikkea kuntien talouden paraneminen on vaikuttanut siihen, että me olemme pystyneet hoitamaan julkista taloutta hyvin ja uudistamaan tätä maata. Jos te kuvittelette, että te pystytte palaamaan sinne jonnekin menneiden vuosikymmenten aikaan, jolloin rahaa syydettiin sinne sun tänne, tai käymään jostakin Suomen Pankin taseesta rahaa valtion budjettiin taikka ottamaan Sitran rahat jo neljännen vai, oliko, viidennen kerran: sitä aikaa ei enää ole. Meidän pitää ruveta pärjäämään omillamme, ja seuraavan hallituksen ehdottoman päämäärän tulee olla työllisyysasteen saaminen nousemaan 75 prosenttiin.

Onko se mahdollista? Ihan varmasti se on mahdollista. 60 000 työpaikkaa olisi tullut tänäkin vaalikaudella lisää, jos tekijöitä olisi löytynyt, mutta kun ei niitä tekijöitä ole tällä het-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2018 vp

kellä. Työttömiä on vielä liian paljon, ja tekijöitä on liian vähän. Siinä on tämän loppukauden iso ongelma, jota pitää hoitaa muutaman kuukauden aikana parhaan kykymme mukaan. Tosin budjetit on käytännössä lyöty lukkoon, mutta sekin vähä, mikä on tehtävissä, pitää tehdä. Mutta seuraavalla hallituksella, joka istuu sitten kantamaan vastuuta, 75 prosenttia pitää olla työllisyysasteen tavoite, muuta keinoa ei ole. Siinä ei auta sitten sanoa, että kuka teki sitä tai tätä. Joka ihminen, joka on saanut työpaikan, on onnellinen ihminen, koska hän on saanut elämässensä perusasiat kohtuullisen hyvään kuntoon.

Lopuksi, arvoisa puhemies, kerron lyhyesti, kun luin yhdestä lehdestä — en muista lehden nimeä mutta kuitenkin — tekstiviestipalstalta selvän viestin. Siinä isä ja äiti lähettivät terveisiä. He kiittivät siitä, että ovat kumpikin, sekä isä että äiti, saaneet työpaikan ja ”meidänkin lapsilla on jouluku”. Tarkoittaa sitä, että lapset saavat sinä jouluna joululahjoja ja monta muuta hyvää, kun perheen taloudellinen asema on rajusti parantunut. Siihen meidän pitää pyrkiä, muuta keinoahan meillä ei ole.

16.59 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Perussuomalaisten vaihtoehtobudjetissa Jotain rajaa — se on täällä kädessäni — on myös paljon toimia muun muassa pienituloisille eläkeläisille: muun muassa käyttöön pieni- ja keskituloisille eläkeläisille painottuva puoliväli-indeksi. Niistähän me täällä puhumme, indeksileikkauksista, ja toistan edelleen sanomaani: ne ovat kohtuuttomia, ne osuvat juuri niihin köyhimpiin ja kurjimpiin.

Arvoisa puhemies! Äsken tuossa esitin kapinaa, että rauhanomaisesti lähdetään kapinoimaan, mutta onhan niitä muitakin vaihtoehtoja. Minä en itse välttämättä hallitse niitä taitoja — en osaa lobbausta, en osaa hierontaa — eli yritän esittää täällä näitä asioita sillä tavalla, että ääni tulisi kuuluviin, ja nostan esimerkiksi nyt esiin nämä varusmiesten asiat. En osaa lobata, en osaa hieroa, puhun niin kuin asiat ovat ja toivon, että kansa kuulee, kansanedustajat ymmärtävät ja asia koetaan tärkeäksi. Aivan kuten te, edustaja Kari, sieltä nostitte kunnia-asiana nämä sotiemme veteraanit, mikä on erittäin tärkeä asia, niin toivoisin, että siinä kun meillä silmät kostuvat liittyen sotaveteraaneihin, niin silmät kostuisivat myös, kun me puhumme varusmiehistä.

Ja edustaja Hoskonen, koska te tuolla niin upeasti kerroitte isästä ja äidistä, niin minäkin haluan kertoa pikaisesti tarinan. Minulla ei ole enää näitä sotaveteraaneja elossa, vaan mummo ja ukki ovat jo nukkuneet pois, mutta minulla on omat vanhemmat, jotka ovat olleet pienen pieniä sota-aikaan, ja kun minä olen heiltä kysynyt arvopohjaa ja sitä, mikä asia on tärkein ja millä tavalla niin sotiemme veteraaneja kuin myös varusmiehiä tulee kohdella, niin se on vahva ääni sieltä, [Puhemies koputtaa] että vakuutusturvan pitää olla kohdallaan ja meidän tulee täällä ymmärtää se, että he ovat ne eturintamassa lähtijät, jos tilanteita tulee päälle. Ja niin kuin äitini sanoi, että jos hänen isältään, sotien veteraanilta, kysyisi, kuuluuko varusmiehille sama vakuutusturva kuin esimerkiksi kriisinhallinnassa toimiville, niin hän kyllä vastaisi, että kyllä kuuluu. He olivat niin rautaisia, sisukkaita ihmisiä, he varmasti pitäisivät myös nuoren aseveljen puolta.

Hyvää keskustelua, ja kohtahan me siirrymme tähän sotilastapaturma-asiaan.

17.02 Markku Pakkanen kesk: Arvoisa puhemies! Näissä talkoissahan ovat olleet tosiaankin kaikki mukana tässä neljän vuoden aikana, ja sillä lailla Suomen tilannetta on saatu käännettyä parempaan suuntaan. On tietenkin valitettavaa, että näitä indeksitarkistuksia on jouduttu tekemään. Se on totta, ja eihän sitä kukaan kiistä täällä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2018 vp

Tärkeintä on kuitenkin, että työllisyystilanne Suomessa saadaan nousemaan. Täällä on käyty keskustelua siitä, ja se aloitustilanne oli 68 prosenttia, ja nyt ollaan siellä noin 72:ssa. Tavoite seuraavalle hallituskaudelle on varmasti kova. Työ tulee olemaan varmaan haasteellisempaa, kun nytten menneellä kaudella on jouduttu tekemään kovia päätöksiä. Entistä enemmän ihmisiä on saatu pois sieltä tukien parista — tarkoitan sillä sitä, että entistä enemmän on ihmisiä työllistynyt. Tämä on se tavoite, jonka pitäisi täällä salissa olla meillä kaikilla yhteisesti kirkkaana mielessä, ja siinä sellainen pitkäjänteinen työ, mitä täällä on esitelty, viime hallituskaudella johti toiseen suuntaan. Nyt nämä toimenpiteet ovat olleet rajuja — se on ihan totta — mutta niillä on saatu hyvä työllisyyskehitys aikaiseksi. Ja kyllä kun täällä muun muassa kikystä on mainittu, niin totta kai siitä on annettava kiitos heille, jotka sen kiky-sopimuksen aikanaan tekivät. Sillä oli suuri merkitys, että tämä tilanne lähti kääntymään.

Mutta sen verran näistä lupauksista, että tuolla viime vappuna kansanedustaja Rinne lupasi satasten korotuksen, mutta nyt täällä edustaja Viitanen lupaa enää kolmekymppiä, [Pia Viitanen: Kyllä kannattaa kuulla, mitä edustaja puhuu!] ja kun tässä on vielä muutama kuukausi aikaa huhtikuuhun, niin sulaako se kolmekymppiä nyt suunnilleen sinne nolleen? Katsotaan nyt. Nämä ovat näitä kuuluisia vaalilupauksia, ja näiden kanssa tietysti on syytä olla itse kunkin tarkkana, etteivät ne sitten tuolla toreilla tule meitä vastaan.

17.04 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Useimmiten riittäisi se, että kuuntelee, mitä edustaja on puhunut. Nimittäin juuri kerroin useammassakin otteessa, että tämä Rinteen ja SDP:n esitys, minkä olemme tehneet vakavissa mielin, tarkoittaa sitä, että vaihteittain, erissä päätyisimme siihen, että 100 euroa näille sen ansaitseville, alle 1 400 tienaa-ville eläkkeensaajille olisi mahdollinen kuukaudessa. Me olisimme viime vaihtoehtobudjetissa turvanneet tästä 30 euroa, nyt 30 euroa ja niin edelleen eespäin.

Kerroin, puhemies, aiemmin, että minulle oli pettymys, että Orpo tyrmäsi tämän Ylen aamu-tv:ssä. Nyt kuulen, että täällä keskustakin valitettavasti alkiolaisista juuristaan huolimatta pitää tätä esitystä jollain tavalla vain vaalilupauksena. Miksi, arvoisa keskusta, te ette voi sanoa, että tämä on hyvä ehdotus ja me voisimme sitoutua tällaiseen, jos kansa antaa meille luottamuksen. Tämä on hyvä ehdotus — tehdään yhdessä se mahdolliseksi. Ei, täytyy vain sanoa. Ilmeisesti esittäjä on sitten väärä, kun se on sosiaalidemokraattien taholta. Toisaalta, puhemies, tämä on hyvä, koska vaalit lähestyvät. On hyvä, että nyt eri puolueet sitten kertovat, mitä tekisivät vaalien jälkeen, ja on hyvä käydä nämä keskustelut. Tietenkin parempi sitten niin, että ennen vaaleja kokoomus tyrmää sen, että pienimpiä eläkkeitä tulisi nostaa, ja myös keskusta näyttää tyrmäävän sen. Se on ikävää asian kannalta. Toivon todella, että onnistuisimme pääsemään tässä eteenpäin siitä huolimatta, että yllätyksekseni myös keskustan asenne tähän oli niin nihkeä. Orpon asennetta en sinänsä niinkään ihmetellyt, vaikka se pettymys olikin.

Mutta, puhemies, nyt minä haluan vielä kerran todella vakavasti sanoa teille, arvoisat hallituspuolueet, että kun tästä asiasta huomenna äänestetään, toivoisin, että te voisitte perua nämä indeksileikkaukset, ja jos ette sitä voi tehdä, tehkää edes se, että perutte tämän rintamalisään kohdistuvan indeksileikkauksen. Tiedättekö, puhuin äsken tuossa aiemmassa puheenvuorossani siitä, että tämä rahasumma ei ole edes iso. Tämä rahasumma ei ole edes iso. Se rahasumma on, tiedättekö, niin pieni, että sitä ei saada näkymään edes sosiaali- ja terveysministeriön laskelmissa, koska sen säästövaikutus on niin marginaalinen, että sosiaali- ja terveysministeriön omat laskelmat tämän säästön mahdollisuuksista päätyvät

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2018 vp

Excelissä lukemaan 0,00. [Mika Kari: Ei voi olla totta!] — Kyllä se on. — Säästö on niin marginaalisen pieni valtion talousarviossa, että STM:n, sosiaali- ja terveysministeriön omissa laskelmissa ei kyetä saamaan lukuarvoa sille, kuinka paljon tällä säästetään. Se johtuu siitä, että näitä rintamalisia saavien ihmisten määrä on valitettavasti kovin pieni, ja tämä indeksikään ei niin kovin suuri ole. Sen takia tämä summa on niin pieni, ja kun se on niin pieni, arvoisat hallituspuolueet, miten ihmeessä kaikkine niine perusteluineen, [Puhemies koputtaa] mitä täälläkin on puhuttu sotaveteraanien puolesta, se voi olla niin, että säästöä ei edes käytännössä synny mutta pakko on leikata. Tämä on mielestäni aivan kamottavaa.

17.07 Mika Kari sd: Arvoisa herra puhemies! Korkealle arvostamani edustaja Kääriäinen sanoi kai jonkinlaiseksi lähtiäishaastatteluksi muodostuneessa kirjoituksessaan, että eduskunnassa ilkeintä tai ikävintä, jopa ehkä vastenmielisintä, on tahallaan väärin ymmärtäminen, ja sitä tulee matkan varrella tahtoen tai tahattomasti. Tässä edustaja Viitastakin lainattiin kohtuuvapain ottein, vaikka edustaja Viitanen hyvin rakentavasti kertoi, millä tavalla näitä perusturvaosia pystytään jatkossa vahvistamaan askel askeleelta.

Mietin tuossa myös sitä, jos joku haluaisi tästä keskustelusta purkaa edustaja Hoskosen puheenvuoron. Kun olin käyttänyt puheenvuoron nimenomaan rintamalisien leikkaamista vastaan, te tulitte saliin ja aloitte pauhaamaan siitä, kuinka tunteisiin vetoavasti tästä puhuin. Olitteko te siis sitä mieltä, että tämä rintamalla palvelleiden sotiemme veteraanien eumääräisesti mitattuna marginaalinen mutta periaatteellisesti äärimmäisen suuri leikkaus on teille ihan ok juttu? [Hannu Hoskosen välihuuto] — Te ainakin sanoitte puheenvuorossanne, kun parjasitte allekirjoittanutta tunteisiin vaikuttamisesta.

Jos jokin asia itselläni tunteisiin menee, sinne menee nimenomaan veteraanien asiat. Täällä keskuslämmityksessä on todella mukava puolustaa hallitusta tai taistella opposition puolesta sanan keinoin, mutta kun mennään vuosikymmeniä taaksepäin, niin keskuslämmitys oli kaukana sen sukupolven edustajilta, jotka tämän maan vapauden edestä antoivat arvokkaimpansa. Minä en henkilökohtaisesti voi millään ymmärtää, että keskustalaiset, jotka ovat tässä aseveliakselissa vuosikymmeniä olleet, ovat hallituksen esitystä puolustamassa, tämmöistä marginaalista veteraanien kiusaamista.

Kysyin itsenäisyyspäivänä jälleen yhdeltä veteraanilta, millaista se sota oli. Vastaus oli, että se oli odottamista ja pelkäämistä. Valitettavasti täytyy sanoa, että tänä päivänä näyttää siltä, että hallituksen toimien odottelu on samanlaista: odottelua ja pelkäämistä. Korjatkaa, hallituspuolueet, tämä täysin kelvoton esityksenne.

17.09 Anneli Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Haluan oikeastaan puuttua enää yhteen asiaan. Kun me eri valiokunnissa käsittelemme perustuslakivaliokunnan antamia huomioita, niin toivoisin, että me ottaisimme niitä nykyisin entistä vahvemmin huomioon emmekä ainoastaan silloin, jos se on lausuman päässä.

Perustuslakivaliokunta on ottanut muun muassa tähän lakiesitykseen kantaa lausunnossaan, jossa se viittaa myös aikaisempiin hallituksen tekemiin indeksileikkauksiin ja muihin leikkauksiin. Se toteaa siinä muun muassa, että hallitus ei ole arvioinut riittävän hyvin näitten leikkausten vaikutuksia eläke- ja muihin etuusmenoihin sekä julkiseen talouteen yleisemmin liittyviin tilanteisiin. Täällä viitataan muun muassa siihen, että perustuslakivaliokunta kiinnitti näihin huomiota arvioidessaan vuoteen 2018 kohdistuvia indeksijääd-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2018 vp

tyksiä — elikkä vuoden 2017 esityksiä, jotka ovat vaikuttaneet tähän vuoteen — ja nyt perustuslakivaliokunta ottaa tähän uudelleen kantaa vastaavalla lailla.

Minä voin tulkita valiokunnan jäsenenä tätä vähän niin, että perustuslakivaliokunta antaa nuhteita sosiaali- ja terveysvaliokunnalle, kun hallitus ei ole riittävän hyvin pystynyt perustelemaan näitten leikkausten ja jäädytysten vaikutusta, kun se toteaa muun muassa: ”Valiokunta ei tuolloin” — vuonna 2018 — ”pitänyt asianmukaisena, ettei hallituksen esityksessä ollut tehty selkoa perusturvaan kohdistuvien säästöjen perusteluista. Asialla oli erityistä merkitystä taloudellisen tilanteen ollessa osin erilainen kuin se, jossa valiokunta oli arvioinut erilaisia niin sanottuja säästölakeja.” Sitten täällä on lueteltu useita säästölakeja, joita hallitus on tehnyt. Ja: ”Valiokunta pitää myös nyt käsillä olevan hallituksen esityksen perusteluita tältä osin puutteellisina.”

Elikkä me emme ole aikaisemmin tämän hallituskauden aikana kiinnittäneet riittävästi huomiota näitten meidän päätöstemme vaikuttavuuteen, vaan me olemme ohittaneet ne, ja nyt jälleen kerran perustuslakivaliokunta katsoo, että hallitus ei ole kiinnittänyt riittävästi huomiota näihin eikä antanut selkeitä perusteluita näitten leikkausten, jäädytysten, vaikuttavuudesta.

Toivoisin, että me kuulisimme perustuslakivaliokuntaa tarkemmin varsinkin, kun on kyse kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin ihmisiin kohdistuvista leikkauksista.

17.12 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa puhemies! Kun tuossa äskeisessä puheenvuorosani en muistanut sitä neljättä tekijää, mikä viime vaalikaudella aiheutti sen 39,5 miljardin euron aukon julkisen talouden hoitoon, niin sen verran kertaan vielä, että valtion lainat nousivat yli 20 miljardia ja kuntien lainat seitsemisen miljardia, ja sitten olivat valtion omaisuuden myynti ja valtion kassan kaventuminen — yhteensä 39,5 miljardia. Siinä oli tämän vaalikauden lähtötilanne, eikä se tilanne ollut hyvä. Tilanne oli paljon huonompi kuin oli annettu ymmärtääkään, mutta se oli vain se lähtötilanne, mistä hallitus aloitti, ja sitä gäppiä, sitä kuilua on lähdetty kuromaan umpeen, ja olemme sen melkein onnistuneet tekemään.

Viime kaudella kasvoivat vain valtionvelka ja työttömyys, ja mitä korotettiin? Veroja. Kaikkein karmein myrkky, mitä voidaan tehdä työllisyyden ja kansantalouden kannalta tällaisessa taloustilanteessa, on korottaa veroja. Se on kamalin virhe, mitä tehdä voi. Sen vaikutus on sitten aivan kammottava, ja senhän me olemme nähneet nyt, miten se vaikuttaa. Jos te kuvittelette, että on olemassa joku silmänkääntötempu, jolla tämä homma hoidetaan niin, että se on sitten toisten syy, niin kertokaa minulle, mistä se konsti löytyy. Olisi mielenkiintoista ainakin opiskella se.

Toisekseen, kun kuultiin tässä myös, että veteraanien lisät tämän indeksileikkauksen myötä pienenevät, niin tosiasiahan on kuitenkin, että takuueläkkeen nostot kompensoivat monin verroin sen, että se jää varmasti plussalle. Kukaan ei menetä mitään. Se leikkaus on pienempi kuin se saatu lisä. [Välihuutoja] — On, on. Takuueläke on noussut niin paljon, että se kompensoi selkeästi. Siitä on ihan faktatietoa. Älkää nyt viitsikö kääntää numeroita sellaisiksi, mitä ne eivät ole. Toinen juttu ovat sitten työeläkkeet, kuka työeläkettä nauttii. Niistähän ei tässä talossa tietenkään päätetä, vaan ne menevät omaa reittiään.

Ihmettelen vain, kun demarit ovat tässä nyt puhuneet siitä, että 1 300—1 400 euroa eläkettä kuussa ansaitseva saisi satasen lisää. Minkä takia te ette siinä samassa yhteydessä nosta takuueläkettä ylös? Edustaja Kari, ymmärrän minä, että se kirpaisee, kun totuuden kuulee — käsi rupeaa huitomaan. Minä ymmärrän sen vallan hyvin. Kun katsoo tätä pien-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2018 vp

eläkeläisen kohtaloa Suomessa, niin siitä te ette pääse yhtään minnekään, vaikka 28 puheenvuoroa vielä käyttäisitte tänä iltana, mikä on aiheuttanut näiden pieneläkeläisten ongelman tässä maassa, sen pienen työeläkkeen ongelman. Se on juuri se teidän työmarkkinapolitiikkaanne. Vuosikymmeniä te piditte huolen kovilla prosenttikorotuksilla, että ne kovasti ansaitsevat henkilöt saavat koko ajan lisää. No, otetaan esimerkki: 10 000 kuussa ansaitseva henkilö, 4 prosenttiyksikköä palkankorotusta. Siitähän tulee 400 euroa. Tuleeko niin? 400 euroa tulee kuussa korotusta, mutta siivoojan, joka saa 1 500 euroa kuussa, tuloista 4 prosenttia on kuusikymppiä. 340 euroa kasvavat tuloerot sillä yhdellä päätöksellä, ja tälle te ette ole korvaanne lotkauttaneet, niin että kun te tulette puhumaan prosenttilaskusta, edustaja Kari, toivon, että otatte edes matematiikkaa mukaan ja tunnustatte tosiasiat — ei minulle vaan niille pienille eläkeläisille, [Puhemies koputtaa] jotka tuolla pienen eläkkeen varassa elävät. Ei minulle.

17.15 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Jos saisin sellaisen yleisen keskusteluvaikeuden nimissä esittää sellaista, että jos täällä osallistutaan keskusteluihin, niin kuunnellaan silloin toisten puheenvuorot eikä välillä juosta salista pois ja palata sitten. En haluaisi jälleen toistaa näitä, mitä äsken kerroin edustaja Hoskosen aiemman puheenvuoron johdosta, esimerkiksi siitä, miten me toteuttaisimme meidän eläke-esityksemme ja nostaisimme sekä pieniä työeläkkeitä että takuueläkettä.

Samoin toivoisin sellaista mielenkiintoista juttua — uskoisin, että kaikille hallituspuolueidenkin edustajille se voisi olla hyvin mielenkiintoista — että voisi lukea nämä vaihtoehtobudjetit läpi. Ihan oikeasti, se voisi olla mielenkiintoista. Nimittäin sieltä selviäisi hyvinkin pienellä lukaisulla esimerkiksi veroista — joita, edustaja Hoskonen, paheksuitte ja joita ei saisi nostaa — se, että SDP:hän ottaisi pieni- ja keskituloisilta palkansaajilta ja eläkkeensaajilta vähemmän veroa kuin hallitus kerää. Vähemmän veroa kuin hallitus kerää. [Hannu Hoskosen välihuuto] Pienituloisen eläkkeensaaja, pienituloisen palkansaaja ja keskituloille asti eläkkeensaajat ja palkansaajat maksaisivat vähemmän veroa SDP:n vaihtoehtodossa kuin hallituksen. Nyt kun edustaja Hoskonen ja kumppanit istuvat täällä salissa, toivon, että kun tämä seuraava purkaus ehkä saattaa jossain vaiheessa tulla, niin jälleen kerran näitä erheellisiä tietoja ei sitten toistettaisi, koska se on hieman ikävää toistaa koko ajan sitten näitä samoja vastauksia uudelleen ja uudelleen näihin kaikkiin kysymyksiin.

Mutta, puhemies, kuten sanottu, nyt kun selvisi vielä tämä säästö veteraanien rintamalisästä, joka on niin pieni, että edes sosiaali- ja terveysministeriön omat laskelmat eivät kykene tunnistamaan sen säästövaikutusta, niin voisiko nyt edustaja Hoskonen vastata siihen kysymykseen, miksi hän ehkä alun perin pyysi puheenvuoroa, kun edustaja Kari kysyi häneltä, oliko hän sitä mieltä, että tämä on silti ihan niin kuin oikein ja kohtuullista? Toivoisin hänen nyt sitten sanovan, onko se kohtuullista. — No, puhemies, hän poistui salista. Tuli tärkeä puhelu ilmeisesti. — Sanoisin kyllä, että toivoisin vastausta siihen, mitä häneltä kysyttiin. Ehkä sitten kohta taas kuulemme uuden purkauksen, kun hän sieltä palaa saliin.

17.18 Mika Kari sd: Arvoisa puhemies! Taitaa olla vähän mahdotonta dialogi salissa. Edustaja tulee, edustaja menee, edustajalla on edustajan kiireet. Ymmärrän kyllä itsekin edustajana, että tässä mennä viipotetaan, mutta sitä en ymmärrä — niin kuin edustaja Viitanenkin tuossa hyvin sanoi — että tänne saliin tullaan antamaan suurta totuutta toisen puheenvuorosta, jota ei itse ollut edes kuulemassa, ja sen jälkeen, kun tulee aika vastata ta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2018 vp

kaisin, lähdetään käytävälle luikkimaan. No, eduskunnan työjärjestyksessä on paljon kehittämistä, ja ensimmäiset kehittäjät olemme me itse. Omalta osaltani päätän puheenvuoron tähän. Asiakohta minun puolestani on loppuun käsitelty.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.